

Stran 9

Radioamaterji služijo skupnosti

Mentorji Radiokluba Cerkno so letos začeli osnovnošolce učiti prvih korakov radioamaterstva.

Stran 5

Smučali že novembra

S prvim snegom se je že 28. novembra na strminah Smučarskega centra Cerkno začela nova smučarska sezona.

Stran 4

Petra Borovinšek: »Ne le družini prijazno smučišče, soustvarjati želimo tudi družini in gostom prijazno Cerkno.«

CERKLJANSKE NOVICE

ČASOPIS OBČINE CERKNO ■ LETNIK 2 ■ ŠT. 6 ■ DECEMBER 2015 ■ www.cerkno.si

Naj vas navdajajo s toplino ...

Helena Pregelj Tušar

Ste vedeli, da je z barskimi stoli, izdelanimi v Dolenjih Novakih, opremljena veriga hotelov v New Yorku? Da v Planini pri Cerknem nastajajo imenitni leseni konjički, na katerih se gugajo kratkohlachniki v Londonu, Moskvi, na Japonskem? Da so iz lesa bukve, ki je tiho spremljala usode ranjencev v Partizanski bolnici Franja, nastala imenitna spominska pisala? Da je estetsko zasnovano in natančno izdelano kolo z lesenim okvirjem iz lokalnega lesa uspešno premagalo že preko 6.000 kilometrov treningov po makadamskih strminah okoli Cerknega?

Čeprav so v zadnjih dvajsetih letih ugasnila mnoga slovenska lesnopredelovalna podjetja, se okoli petnajst podjetij in samostojnih podjetnikov na Cerkljanskem uspešno spopada s sodobnimi izzivi izdelave in trženja izdelkov iz lesa. Zanje kljub vrhunski izdelavi in kakovosti slišimo redko. Zato smo jih tokrat postavili v ospredje na straneh 6 in 7. O svojem delu so spregovorili: **Jože Kenda** in **Uroš Kenda** iz družinskega podjetja Kendales iz Dolenjih Novakov, **Erik Močnik** iz cerkljanskega podjetja EM Les, ki je skupaj z **Markom Obidom** ustvaril kolo z lesenim okvirjem Xperience ter **Simon Eržen**, ki pod blagovno znamko Simon design ustvarja unikatne izdelke iz lesa z visoko dodano vrednostjo.

Z izdelovanjem okrasnih in uporabnih izdelkov iz lesa se na Cerkljanskem ukvarja tudi vrsta ljubiteljskih ustvarjalcev. Preko dvajset mojstrov v teh dneh razstavlja svoja dela na razstavi **rokodelskega društva Drikle** v Cerkljanskem muzeju. Razstava bo na ogled med 22. decembrom 2015 in 10. januarjem 2016. ■

Naj vas lesene mojstrovine na naslednjih straneh navdajo s toplino, ki vam jo ob prvi obletnici izhajanja vašega in našega časopisa, ob božiču in v novem letu 2016 želimo iz uredništva Cerkljanskih novic!

Stran 8

Krajevna skupnost Orehek-Jesenica

Na življenje je, kljub vzponom in padcem ter večnemu pomanjkanju časa in denarja, treba gledati s pozitivne plati, so prepričani ljudje s sončne strani Kojce. Od nekdaj so znali stopiti skupaj s prostovoljnimi delom v dobro vseh.

Stran 10

Ženski pevski zbor

»Cerklanke«

»Občutek, ko komu s pesmijo polepšaš dan, je težko opisati z besedami,« pravi »Cerklanke«, ki jih že dvanajst let vodi **Vanja Lampič**.

Stran 12

Cerkljanski športniki med najboljšimi

Orientacijski klub Azimut je v Slovenski orientacijski ligi že 16. zapored osvojil prvo mesto med slovenskimi klubi. Med najboljše v seriji Sloenduro so se ponovno povzpeli tudi člani Športnega društva Pedal.

Stran 14

Ne umikajte se iz življenja

Psihiatrinja **Anita Trpin Katarič**: »Zimska depresija je pogostejša v severnih predelih sveta, vendar tudi pri nas nismo izvzeti.«

Stran 15

Praznični utrip Cerkljanske

Po Miklavževanju v začetku decembra se približujejo božični prazniki, ki jih bomo večinoma preživeli v krogu družin, ter silvestrovo, ki bo posebej svečano v prenovljenem Hotelu Cerkno in Alpski perli.

SOUSTVARJALCI

Mag. Aleš Poljanšek, predsednik Orientacijskega kluba Azimut

Preko 30 let se ukvarja z orientacijskim tekom in je bil tudi član državne reprezentance. Redno piše o uspehih najboljšega slovenskega kluba, ki ga vodi.

Polona Kavčič, etnologinja

Redna soustvarjalka Cerkljanskih novic tokrat piše o skorajda pozabljeni jedi. Ajdova bûdle, ki jo predstavlja na zadnji strani, je nekdaj uresničevala neuresničljive sanje o praznični potici.

Alenka Abram, avtorica, krajanica Orehka

Na strani 8 piše o krajevni skupnosti Orehek-Jesenica. Svojo rojstno vas, znano po gostoljubnosti, predstavlja tudi kot cilj zanimivega rekreativnega pohoda.

· CERKLJANSKE NOVICE
· Izdajatelj: Občina Cerkno, Bevkova ulica 9,
· 5282 Cerkno
· T: 05 37 34 640
· E: cerkljanske.novice@gmail.com
· www.cerkno.si
· Odgovorna oseba: Jurij Kavčič, župan
· Občine Cerkno
· Uredniška zasnova: Helena Pregelj Tušar
· Grafično oblikovanje: Bojan Tavčar
· Tisk: GR Grafika d.o.o.
· Naklada: 1.850 izvodov
· Časopis je brezplačen.

Spoštovane občanke, spoštovani občani,

Po čem si boste zapomnili leto 2015? Upam, da predvsem po dobrih stvareh ter osebnih in poslovnih uspehih. Sam sem v prvi vrsti ponosen, da smo v sodelovanju z občinskim svetom in občinsko upravo uspeli v letošnjem letu zaključiti investicije, s katerimi smo v občini zagotovili boljše cestne povezave, večjo varnost ter boljše pogoje za delo v vrtcu in šoli.

V letu 2016 si želim predvsem to, da bi nam uspelo pridobiti sredstva na razpisih za uspešno nadaljevanje investicij. Nadaljevali bomo projekt energetske sanacije šole, posodabljanje vrtca, vlagali bomo v nakup funkcionalnih zemljišč ter izboljševanje cestnih povezav.

Vsem vam, spoštovani občanke in občani, se zahvaljujem za zaupanje v preteklem letu. Želim vam, da bi v krogu svojih družin preživeli prijetne praznike ter polni upanja, optimizma in poguma vstopili v novo leto.

Jurij Kavčič,

župan Občine Cerklno

Obvestilo uporabnikom in lastnikom malih komunalnih čistilnih naprav

Vse lastnike malih komunalnih čistilnih naprav (MKČN) v občini Cerklno pozivamo, da na sedež občinske uprave čim prej posredujejo izpolnjen obrazec MKČN_podatki, ki ga lahko dobijo na spletni strani Občine Cerklno www.cerkno.si, v rubriki Obrazci in vloge ali na sedežu občinske uprave. Podatke bomo potrebovali za izdelavo ocene obratovanja MKČN.

Ključne investicije v letu 2015

Cestne povezave, šola in varnost občanov

Občina Cerklno

V letu 2015 je Občina Cerklno zaključila več pomembnih investicij, s katerimi je v prvi vrsti posodobila ali sanirala cestne povezave, izboljšala pogoje za delo v vrtcu in šoli v Cerklnem ter še okrepila opremljenost prostovoljnih gasilcev, ki skrbijo za varnost vseh občanov in občanov.

Sanirani cestni odseki

Med glavnimi investicijami, ki jih je v letošnjem letu uspešno zaključila Občina Cerklno, so sanacije cestnih odsekov v Orehku,

Sanacija ceste v Orehku

Gorenjih Jaznah in Gorenjih Novakih ter cest med Orehkom in Jesenico ter med Zakojo in Hudajužno.

Med Jesenico in Orehkom sta bili izvedena sanacija in rekonstrukcija 400 metrov dolgega cestnega odseka s štirimi propusti, reciklažo in preasfaltacijo. Za 146.000€ vredno investicijo so bila pridobljena sredstva na razpisu 23. člena Zakona o financiranju občin (62.700€), Občina Cerklno pa je zanjo prispevala dobrih 83.000€.

S skupnimi močmi Občine Cerklno in Občine Tolmin je bila odprta povezovalna cesta med Hudajužno in Zakojo. Občina Cerklno je v obnovo ceste investirala 65.000€, Občina Tolmin pa 41.000€. Omenjena cesta, ki jo je pred petimi leti poškodovala povodenj, danes spet odpira povezavo med Zakojo in Baško grapo ter vzpostavlja boljšo dostopnost do Bevkove domačije.

V sanacijo cestnih odsekov v Gorenjih Jaznah in Gorenjih Novakih je Občina Cerklno investirala 35.000€ iz občinskega proračuna ter

Župana Cerklnega in Tolmina **Jurij Kavčič** in **Uroš Brežan** ter predsednika krajevnih skupnosti **Silvo Jeram** in **Zdenko Torkar** ob odprtju obnovljene ceste med Zakojo in Hudajužno.

Saniran plaz na cesti v Hudajužno

Saniran cestni odsek v Novakih (Zanjivč).

Rekonstrukcija ceste Orehek - Jesenica

58.000€, ki jih je pridobila s strani Sektorja za odpravo posledic po naravnih nesrečah Ministrstva za okolje in prostor za poškodbe po žledu.

Okna, radiatorji in nadzorni sistem

Občina Cerklno in Osnovna šola Cerklno sta od leta 2010 do avgusta letos aktivno sodelovali v projektu Obnovljivi viri energije v primorskih občinah, ki je bil financiran s sredstvi Švicarskega prispevka. V okviru projekta je bila leta 2012 v šoli urejena kotlovnica na biomaso v vrednosti skoraj 430.000€. Občina Cerklno je v ta namen prispevala 40% sredstev, preostalih 60% sredstev pa je bilo pridobljenih z donacijo Švicarskega prispevka. Kotlovnica

na biomaso poleg objekta osnovne šole ogreva še vrtec, muzej in glasbeno šolo ter predstavlja dodatno možnost ogrevanja v Večnamenskem centru Cerklje v primeru izpada ogrevalnega sistema na toplotne črpalke. Zaradi zamenjave energenta je bilo pri ogrevanju vseh omenjenih objektov v zadnjih treh kurilnih sezonah skupno prihranjenih 38.800€. Emisije CO2 so se na ta račun zmanjšale za 357 ton.

V lanskem in letošnjem letu so bili v poletnih mesecih v kotlovnici na lesno biomaso in v rezervni muzejski kotlovnici na kurilno olje izvedeni mali investicijski ukrepi za optimizacijo delovanja ter daljinski nadzor ogrevalnega sistema. Po letošnji pridobitvi dodatnih donacijskih sredstev so bili v osnovni šoli zamenjani radiatorji in vgrajeni termostatski ventili. V stavbi montažnega vrtca so bila zamenjana okna. Vzpostavljen je bil tudi nadzorni sistem, ki omogoča, da je kotlovnica na kurilno olje rezervni vir toplote tudi za Večnamenski center Cerklje.

Vrednost letošnjih investicij, za katere je bilo iz donacije Švicarskega prispevka pridobljenih 85%, preostalih 15% pa je zagotovila Občina Cerklje, je znašala 75.345€.

Plezalna stena

V letošnjem letu je osnovna šola Cerklje postala bogatejša tudi za notranjo nizko umetno plezalno steno. Vrednost celotne investicije znaša 24.806€. Občina Cerklje s strani Fundacije za šport pričakuje sofinanciranje v višini 9.872€.

Novo kombinirano gasilsko vozilo

Varnost občanov in občanov je prva in osnovna vrednota. Zato je Občina Cerklje v letu 2015 investirala 340.000€ v nakup novega gasilskega tehnično-reševalnega vozila, ki je namenjeno reševanju z višin in globin ter dvigovanju bremen.

Sanacija telefonskega omrežja

V okviru sanacije po lanskem žledolomu se v krajevnih skupnostih Bukovo, Orehek in Zakojca nadaljuje 400.000€ vredna sanacija telefonskega omrežja, ki jo izvaja družba Telekom. ■

V SPOMIN

Gašper Mohorič (23. 9. 1983 - 1. 11. 2015)

Dragi Gašper, za teboj bosta upravičeno ostali žalost in bolečina, ki ju bomo težko preboleli. Z vsem, kar si dobrega nudil občanom Cerkljanske, si prispeval velik delež k njenemu razvoju in kvaliteti življenja. V osmih letih službovanja v upravi Občine Cerklje si kot mlad strokovnjak uspešno razvil svoje strokovne potenciale na zahtevnih področjih urejanja prostora in gradbeništva. S strpnostjo, predvsem pa pošteno besedo si uspel pridobiti dragoceno zaupanje ter iskreno naklonjenost naših občanov ter začutil zgodovinsko povezanost cerkljanskega človeka s svetom in svojo zemljo, stisnjeno med hribovske zaselke, grape in kotline.

Pogrešali te bomo, Gašper. Pogrešali bomo tvoje skrbno pripravljene in z občani usklajene načrte, pogrešali bomo tvoje strokovne usmeritve in nasvete, tvojo modro pretehtano besedo, predvsem pa bomo pogrešali tvoj umirjeni mladostni zagon. Marsikaj nas je povezovalo. Cerkljanskega človeka si razumel tudi zato, ker si sam izhajal iz hribovskega sveta. Vsi smo cenili tvoj umirjeni zanos in tvoj značaj in se s težkim srcem mnogo prezgodaj poslovili od tebe.

Gašper, bodi srečen nad zvezdami. Lepi spomini nate za vedno ostajajo v naših srcih!

Župan s sodelavci Občinske uprave Občine Cerklje

Občina podpisala zeleno politiko

Foto: Bojan Tavčar

V četrtek, 3. decembra, je župan **Jurij Kavčič** v sklopu dogodka z naslovom »Cerklje ZA zeleni turizem« podpisal pristopni dokument, s katerim se je Občina Cerklje vključila v projekt Zelena politika slovenskega turizma. Podpis dokumenta za Cerklje predstavlja zavezo k spoštovanju načel trajnostnega razvoja in pomeni korak bližje k pridobitvi znaka Slovenia Green, ki ga bo občina predvidoma pridobila spomladi prihodnje leto. Na dogodku, ki so ga organizirali v Hotelu Cerklje, sta bila predstavljena Zelena shema slovenskega turizma ter inovativni projekt Gozdni selfness kot primer dobre prakse s področja zelenega turizma v Cerklju. Na okrogli mizi na temo trajnostnega razvoja in inovativnih pristopov v turizmu so poleg župana sodelovali: domača turistična delavca **Borut Pirih** in **Gašper Uršič** ter idejni vodja Banke turističnih priložnosti **dr. Dejan Križaj**. Sogovorniki so se strinjali, da sta za uspeh v turizmu ključna povezovanje in razvoj drugačne, inovativne turistične ponudbe, ter da ima Cerklje ob bogati naravni in kulturni dediščini ogromen potencial za nove zgodbe, ki bodo v kraj privabile še več obiskovalcev. (M. Slakonja) ■

Defibrilator odslej tudi v Novakih

Več kot šestdesetletno aktivno delo Prostovoljnega gasilskega društva Novaki je pokazatelj človeške solidarnosti, ki se je vaščani dobro zavedajo in jo tudi podpirajo. Nedavno so se tako odzvali pobudi PGD Novaki za nakup javno dostopnega defibrilatorja in skupaj uresničili dolgo želeni cilj. Javno dostopen defibrilator, ki je že na voljo v večini vasi na Cerkljanskem, je za Novake velika pridobitev, saj je vas, še posebej Smučarski

center Cerklje, turistična destinacija številnih domačih in tujih obiskovalcev. Gasilci so finančna sredstva za nakup defibrilatorja zbirali pri vaščanih, krajevnih organizacijah, podjetjih, dobršen del pa so zbrali tudi na junijski prireditvi v organizaciji PGD Novaki in TD Novaki.

Defibrilator je krajanom dostopen na pročelju navaškega gasilskega doma. Novaški gasilci pa bodo, kot pojasnjuje predsednik PGD Novaki **Pavle Podobnik**, kljub temu za krajane organizirali poseben tečaj, ki bo v organizaciji dobavitelja Defibtech potekal 9. januarja 2016 v prostorih

Foto: Pavle Podobnik

navaškega gasilskega doma in bo za vse udeležence brezplačen.

Vsem, ki ste s finančnimi sredstvi omogočili nakup novega defibrilatorja, se gasilci iskreno zahvaljujejo. (Urša Ambrožič) ■

Finančno so nakup defibrilatorja omogočili:

Zavarovalnica Triglav d.d., Zdravko Purgar s.p., Zavarovalnica Maribor d.d., Turistično društvo Novaki, Kendales d.o.o., Zavarovalnica Tilja d.d., Viktor Gatej s.p., Miroslav Špik s.p. in družina Špik.

Navezali stike s Clauzettom

Foto: arhiv Občine Cerklje

Župan **Jurij Kavčič** je ob koncu novembra obiskal arheološko najdišče in muzej v italijanskem Clauzettu, kjer se je srečal s predstavniki stroke na področju arheologije ter predstavniki lokalne skupnosti. Pogovarjali so se predvsem o možnostih sodelovanja med Cerkljem in Clauzettom na področju promocije znamenitih arheoloških najdb. (Občina Cerklje) ■

Petra Borovinšek, direktorica družbe Certa d.d.

Ne le družini prijazno smučišče, soustvarjati želimo tudi družini in gostom prijazno Cerknno

Helena Pregelj Tušar

Petra Borovinšek je direktorica družbe za upravljanje in investiranje **Certa d.d.**, ki je 100-odstotna lastnica družbe **Hotel Cerknno d.o.o.**, 85-odstotna lastnica družbe **TIK d.o.o.** iz Kobarida in 25-odstotna lastnica družbe **ETA Cerknno d.o.o.** Ob izteku poslovnega leta in prvega leta na mestu direktorice Certe je za Cerkljanske novice povedala, da je bilo letošnje leto za cerkljanski finančni holding predvsem leto poslovnega osamosvajanja ter iskanja sinergij.

Kaj imate v mislih, ko pravite, da je bilo letošnje poslovno leto leto osamosvajanja?

V letošnjem letu smo med družbami Certa, Eta, TIK in Hotel Cerknno postavili temelje za dobre, konkurenčne poslovne odnose, ki veljajo med poslovnimi partnerji, med kupci in dobavitelji. Hotel Eti še naprej zagotavlja oskrbo z malicami na podlagi pogodbe o dobavi za letošnje in prihodnje leto.

Med Certo in Eto je ostala le še lastniška povezava. Z Eto in predsednikom uprave Egonom Koflerjem sicer sodelujemo korektno. Redno se srečujemo v okviru nadzornega sveta ter na skupščinah. Prav tako se na sejah nadzornega sveta srečujemo s predstavniki večinskega lastnika Ete, koncerna E.G.O., ki je tudi lastnik dobrih 3% Certe in redno spremlja naše poslovanje.

Ob tem naj dodam, da Certa Eti ne zaračunava najemnine za poslovne prostore na stari Eti. Govorice o tem so se namreč pojavile ob selitvi proizvodnje s stare na novo Eto. Ti prostori so v izključni lasti Ete. Kolikor mi je znano, sta osnovna razloga za selitev proizvodnje racionalizacija in optimizacija proizvodnega procesa.

Veliko večino prihodkov Certe predstavljajo dividende Ete, ki pa zadnja leta upadajo. Drži. Res se prihodki in posledično dobiček Ete zadnja leta zmanjšujejo. V naših bilancah se to seveda pozna. Kljub temu nam danes naložba v 25% delež, ki ga imamo v Eti, prinaša največ.

Eta je po zamenjavi vodstva zelo omejila podporo lokalnemu okolju. Obstaja upanje, da bi to vlogo v prihodnje prevzela Certa? Vsekakor je naša želja, da bi v prihodnosti lahko več doprinesli tudi k razvoju širšega okolja.

Hotel Cerknno se že od leta 2007 dalje sooča z upadom števila nočitev, upadom prihodkov iz vseh dejavnosti in večanjem izgube. Kako

nameravate zajezi negativne trende?

V preteklih letih je bilo ogromno investirano v razvoj Smučarskega centra Cerknno. Vemo, da te investicije prinašajo prihodke samo tri mesece v letu, kar ni dovolj, da bi družba poslovala pozitivno vse leto. Glavna naloga nove direktorice in vodje prodaje je sanacija poslovanja družbe, s poudarkom na ustvarjanju dodatnih prihodkov v mesecih, ko je hotel skoraj prazen – v aprilu, maju, oktobru, novembru.

Gostje, ki pridejo v Cerknno, odhajajo zadovoljni. To potrjuje tudi letošnja nagrada za »naj gostoljubnejši turistični kraj v Sloveniji«, ki je pripadla Občini Cerknno. Ob tej priložnosti naj omenim zgledno sodelovanje z županom in občinsko upravo, predvsem pri vzdrževanju občinske infrastrukture na področju turizma, in drugih projektih. Torej delamo dobro, hkrati pa se zavedamo, da bo potrebno v Cerknno dobesedno pripeljati več gostov. To bo naš največji izziv. Velik potencial imamo na tujih trgih, predvsem pri gostih iz ravninskih delov Evrope, ki obožujejo hribovito, zeleno pokrajino ter aktivno preživljanje počitnic. Ob tem seveda ne smemo pozabiti na slovenske goste.

Kako pa boste oblikovali bolj privlačno ponudbo? Verjetno se strinjate, da gostje postajajo vse bolj zahtevni.

Cerknno mora zaživeti kot kraj, znan po dogodkih. Lep primer je Jazz Cerknno. Na Črnem Vrhu imamo prekrasen objekt, Alpsko perlo, ki je poleti skoraj neizkoriščena. Vsi, ki jo vidijo, so navdušeni. Čudijo se, da tak objekt v Sloveniji obstaja. V tej restavraciji lahko organiziramo najrazličnejše prireditve. Letos smo na smučišču uredili Bike & Fun park Cerknno, pri čemer moram pohvaliti sodelovanje z lastniki zemljišč in športnim društvom Pedal. Park, ki smo ga odprli z roko v roki, se je pokazal kot dobra naložba, ki jo je smiselno v prihodnje nadgraditi še s progami za manj zahtevne kolesarje ter jo vključiti v redno ponudbo hotela. Prav tako je potrebno

Petra Borovinšek, direktorica družbe Certa d.d.

v sodelovanju z LTO Laugar v redno ponudbo vključiti Gozdni selfness, ki je odličen inovativen produkt za razvijanje gostov iz večjih mest.

Naš cilj je vsakoletno posodabljanje in dopolnjevanje hotelske ponudbe. Novembra letos smo osvežili podobo restavracije, bistroja in recepcije. Čeprav je šlo za manjše lepote popravke, je na začetku zimske sezone hotel zasijal v novi luči. V sodelovanju s kuharjem Boštjanom Novakom smo prenovili tudi celotno kulinarčno ponudbo. Na prenovi čakajo še hotelske sobe, ki so bile zadnjič posodobljene pred petnajstimi leti.

Smučarska sezona se je letos začela že novembra. Boste ohranjali sloves družinskega smučišča, ki je v preteklosti v Cerknno prinesel že mnoga priznanja?

Naše smučišče je najboljšo smučišče v Sloveniji. To bi morali večkrat izpostaviti, se pohvaliti, saj je najsodobnejše, varno. Sama ogromno smučam, zato zlahka potrdim, da se tudi v primerjavi s tujino nimamo česa sramovati. Preklopne sedežnice so prijazne otrokom, starejšim, vsem. Proge so vedno urejene. Letos smo dva starejša teptalca snega zamenjali z dvema sodobnejšima, tako da bodo proge še bolj pripravljene. Z vso oskrbo in ponudbo na smučišču se osredotočamo na to, da smo smučarjem čim bolj prijazno

smučišče. Tako bo tudi v prihodnje, saj se je to izkazalo kot prava pot, ki pa jo bomo še dopolnjevali z dodatno ponudbo. Ne želimo biti samo družini prijazno smučišče, želimo soustvarjati tudi družini in gostom prijazen hotel, družini in gostom prijazno Cerknjo.

Uspeh smučarske sezone pa je v veliki meri odvisen od vremena.

Res je. Odvisni smo od nizkih temperatur, snežnih padavin in lepega vremena za smučanje. To se je še posebej pokazalo lani, ko je žled zelo zaznamoval rezultate poslovanja. Na vremenske razmere ne moremo vplivati, lahko pa goste zadržimo pri nas tudi drugače. Ko smo med letošnjimi krompirjevimi počitnicami omogočili brezplačno uporabo bazena, je bil ta na trenutke celo prepoln. Bazen je naš potencial, vendar kliče k obnovi, s katero bo postal bolj prijazen uporabnikom. Danes je zelo športno naravnani, zato pa težje dostopen otrokom, starejšim, invalidom.

Kako boste posodabljanje financirali?

Del sredstev bo Hotel Cerknjo pridobil s prodajo nepremičnin. Ta sredstva niso namenjena financiranju tekočega poslovanja, ampak izključno novim investicijam. V tem letu smo prodali počitniški dom v Portorožu, tri prazna stanovanja in nekaj

Del kolektiva se postopoma upokojuje, tako da se bo število zaposlenih po mehkih metodah v prihodnje nekoliko zmanjšalo. Če bomo v pomladnih in jesenskih mesecih uspeli ustvariti več prihodkov, potem se nam za delovna mesta ne bo potrebno bati. Zavedati pa se moramo, da bo vsak od zaposlenih moral dodati svoj prispevek k boljšemu poslovanju družbe. Vsakdo bo moral na svojem delovnem mestu vsak dan delati po svojih najboljših močeh in pozitivni skupni rezultati bodo hitro opazni.

Letos smo prvič za vsa podjetja v skupini organizirali izobraževanje za vodje na temo »Praktično vodenje«, uvedli smo tudi interno informiranje o dogodkih v skupini preko okrožnic, poenotili smo usmeritve pri pripravi plana, uskladili mesečna poročila o poslovanju vseh družb. Velik poudarek smo dali povezovanju in sodelovanju znotraj skupine, ker le to prinaša sinergijske učinke.

Smo na pragu novega leta. S kakšnimi načrti vanj vstopa Certa?

Letos smo postavili enotne temelje poslovanja celotne skupine, prihodnje leto pa bomo pričeli z oblikovanjem strategije poslovanja družbe do leta 2020. Prav tako bomo pričeli aktivnejše obveščati lastnike, male delničarje

Naš cilj je postopno urejanje termalnega dela, najprej s prenovo obstoječega bazenskega kompleksa. Sanirati in urediti želimo bazensko teraso ter jo zasteklit, s čimer bi povečali prostor za razširitev bazenske ponudbe, tudi z masažnimi bazeni.

zemljišč okoli Cerknega. Vse večje prodaje potekajo javno in transparentno. Najprej kupce z objavo v časopisu in spletni strani družbe pozovemo k oddaji nezavezujočih ponudb, na podlagi katerih se določi izklicna cena za kasnejšo prodajo na javni dražbi. Žal je stanje nepremičnin zaradi dolgoletnega neinvestiranja izredno slabo.

Še razmišljate o ureditvi termalnega dela v hotelskem kompleksu?

O termalnem delu vseskozi razmišljamo. Osnova za takšno investicijo je večletno pozitivno poslovanje družbe in zagotovitev zadostnih sredstev za investiranje. Naš cilj je, da pričnemo projekt realizirati postopoma, najprej s prenovo obstoječega bazenskega kompleksa. Sanirati in urediti želimo bazensko teraso ter jo zasteklit, s čimer bi povečali prostor za razširitev bazenske ponudbe, tudi z masažnimi bazeni. Ker že danes v bazenskem kompleksu razpolagamo z velikimi površinami, bi bilo po mojem mnenju v tem trenutku neracionalno graditi nove. V preteklih letih je bilo v ta namen že pridobljeno gradbeno dovoljenje, vendar je njegova veljavnost lani potekla. Letos smo začeli s postopkom ponovnega pridobivanja gradbenega dovoljenja.

V Hotelu Cerknjo ste letos zaposlili novo direktorico in vodjo prodaje. Bo sicer število zaposlenih v kolektivu ostalo na enaki ravni kot doslej?

in ostale deležnike o poslovanju družbe in skupine, o dogajanju v skupini.

Priložnosti vidimo tudi v povezovanju z Občino Cerknjo in celotnim okoljem. Cerkljanska je znana po izjemno uspešnih podjetnikih, ki mogoče iščejo tudi dodaten kapital. Tudi o tem bomo razmišljali v novi strategiji poslovanja. Upamo namreč, da se bo Cerknjo, ki je bilo dolga leta osredotočeno na dejavnost Ete, začelo razvijati še v druge smeri. To se mi zdi pomembno predvsem zato, da v teh krajih zadržimo mlade. Vsi vemo, da je Eta proizvodno podjetje, v katerem kadri z visoko izobrazbo težko najdejo svoje mesto oziroma je število teh mest zelo omejeno. Veliko mladih gre v Ljubljano in druge večje kraje, a se vedno zelo radi tudi vrnejo domov. In če bi imeli možnost, bi ostali tukaj. Zato moramo vsi skupaj razmišljati, kako tudi zanje ustvarjati nove priložnosti.

Prihajata božič in novo leto, polno drobnih želja, upanja, priložnosti za novo veliko zgodbo. Ob tej priložnosti vsem voščim srečno, zdravo in uspešno 2016! ■

Smučali že novembra

S prvim snegom, ki je razveselil ljubitelje zimskih športov, se je 28. novembra na strminah Smučarskega centra Cerknjo začela nova smučarska sezona. Kljub temu, da je začetek decembra prinesel za smučanje manj ugodne vremenske razmere, upravljavci smučišča ocenjujejo, da je do danes cerkljansko smučišče obiskalo že okoli 5000 smučarskih navdušencev. Osebe smučarskega centra je že v prvih dneh obratovanja smučišča pripravilo odlično urejene proge, ki so značilne za večkrat nagrajeni Smučarski center Cerknjo. (HPT) ■

Foto: Cerknjo resort

Šebreljski želodec in idrijski žlikrofi na znamkah

V začetku novembra je na gradu Gewerkenegg v Idriji v organizaciji Filatelističnega društva Idrija in Občine Idrija potekala slovesna predstavitev novih poštne znamk z motivoma šebreljskega želodca in idrijskih žlikrofov. Poštne znamke, ki bosta prispevali k večji prepoznavnosti kulinarčnih posebnosti z Idrijskega in Cerkljanskega, je v seriji »Z žlico po Sloveniji« izdala Pošta Slovenije. (HPT) ■

V vrhu turističnih inovacij

Strokovna komisija natečaja Sejalec 2015, v kateri sodelujejo predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Slovenske turistične organizacije, akademije in turističnega gospodarstva, je med dvajsetimi turističnimi inovacijami izbrala tri finaliste, med katere se je poleg Garden Village Bled in Posestva trnulja uvrstil tudi cerkljanski Gozdni selfness. Inovativno gozdno doživetje, ki je bilo v lanskem letu nagrajeno s priznanjem Snovalec za najbolj inovativno turistično idejo, je v dobrem letu dni navdušilo tako obiskovalce, turistične agente, številne medije in ne nazadnje strokovno javnost. Finalisti Sejalca 2015 bodo deležni nadaljnje podpore in vključevanja v promocijske aktivnosti Slovenske turistične organizacije. (Minca Slakonja) ■

Foto: arhiv LTO Laučar

Šebrelje na spletu

Šebreljska planota je zaživela tudi na spletu. V Turističnem društvu so spletne strani zasnovali tako, da bodo hkrati obveščale domačine, obiskovalcem planote pa ponudile čim več koristnih informacij. Vabimo vas, da si spletno mesto na naslovu www.sebrelje.si tudi sami ogledate. (TD Šebrelje) ■

Foto: Bojan Tavčar

Čipka v Bruslju

Članice Društva klekljaric idrijske čipke iz Cerknega, Idrije, Spodnje Idrije in Kanomlje so se na povabilo evropske poslanke **Patricije Šulin** 15. novembra odpeljale svojemu največjemu klekljarskemu dogodku naproti. Belgijski Bruselj, prestolnica Evropske unije, je za nekaj dni tako postal tudi mesto idrijske čipke. Klekljarice s predsednico društva **Doro Gnjezda** so v Belgiji postavile razstavo čipk z naslovom »Prekrižam, posukam, prekrižam«, ki je bila več dni na ogled v poslopiju parlamenta Evropske unije. Ob obisku si je 44 klekljaric ogledalo znamenitosti Bruslja, Genta in Brugge ter se na povabilo evropskega poslanca **Lojzeta Peterleta** udeležilo promocije vin briških vinarjev. Na dogodku so se ob slovenski pesmi in zvoku Peterletovih orglic srečale tudi z evropsko komisarko **Violeto Bulc** ter evropskima poslancema **Tanjo Fajon** in **Francem Bogovičem**. (Marija Rejc) ■

Foto: Majda Albreht

Cerkljanske mojstrovine iz lesa

Kupci zelo cenijo, kar je izdelano pri nas

Helena Pregelj Tušar, Polona Kavčič

Ste vedeli, da je z barskimi stoli iz Dolenjih Novakov opremljena veriga hotelov v New Yorku? Da v Planini pri Cerknem nastajajo leseni konjički, na katerih se gugajo kratkohlačniki v Londonu, Moskvi, na Japonskem? Da so iz lesa bukve, ki je tiho spremljala usode ranjencev v Partizanski bolnici Franja, nastala imenitna spominska pisala? Čeprav so v zadnjih dvajsetih letih ugasnila mnoga slovenska lesnopredelovalna podjetja, v občini Cerkno danes preko petnajst podjetij in podjetnikov ustvarja izdelke iz lesa. Nekateri med njimi so preprosto – vrhunski.

Jože Kenda

Uroš Kenda

Erik Močnik

Simon Eržen

Prestižni stoli za hotele in draguljarne

»Kakšna recesija!« na vprašanje o tem, ali je zadnja leta manj naročil, glasno vzklikne **Jože Kenda**, ki je leta 1995 v Dolenjih Novakih ustanovil podjetje Kendales: »Res pa je, da so velike serije izdelkov za široko potrošnjo v zadnjih letih zamenjale manjše serije za zahtevnejše kupce«. V podjetju, ki vsa leta uspešno raste, napovedujejo, da bodo letos ustvarili kar 30% višje prihodke kot lani, z novim letom odprli dve novi delovni mesti, po 16 ur dnevno zasedene stroje pa kmalu preselili v razširjeno proizvodnjo v Cerknem. Kendales z devetimi zaposlenimi danes 99% svojih izdelkov proda na tujih trgih. Z njihovimi barskimi stoli iz masivnega lesa, ki se uvrščajo med izdelke najvišjega cenovnega in kakovostnega razreda, sta med drugim opremljeni veriga hotelov v New Yorku ter svetovna veriga draguljarn. Novaškemu podjetju, ki ga po Jožetovi upokojitvi vodi njegov sin **Uroš Kenda**, le z dobro organizacijo uspe zagotoviti pravočasne dobave. Novih naročil jim trenutno ni treba iskati, saj sodelujejo s številnimi kupci iz različnih držav. Na zahtevo enega od njih so letos uspešno opravili mednarodno presojo SMETA.

Prestižne barske stole je danski kupec sprva naročal na Slovaškem in v Maleziji. Ker niso dosegali predpisane kakovosti, je izdelavo zaupal Kendalesu. Zdaj je s kakovostjo zadovoljen. Celo investirati je želel v širitev Kendalesove proizvodnje, a se v Dolenjih Novakih za to niso odločili, saj razmišljajo dolgoročno in se ne želijo vezati le na enega kupca. »Varno in z majhnimi koraki je potrebno iti naprej,« pravi Jože Kenda in doda: »Kupec večkrat obišče našo proizvodnjo. Kako zna ceniti, kar je izdelano pri nas! Spoštuje dogovorjene roke, ima strogo profesionalen odnos in je zelo pošten. Ko bi le bilo tudi v Sloveniji tako!«

Podjetje Kendales se je razvilo iz družinske delavnice za izdelavo stavbnega pohištva. Jožetov oče je z delom začel že leta 1955. Sprva doma izdelanemu lesenemu orodju je v 70. letih dodal prvo kombinirko. »To je bil takrat tak stroj, kot da bi danes kupil ladjo!« se spominja Jože, ki je velik del svojega otroštva preživel ob očetu v delavnici. Da bi dobil 'rešpekt', ga je oče kot vajenca poslal k Julčetu Močniku v Cerkno. Nato se je zaposlil v Lesni industriji Idrija-obrat Cerkno, ob delu uspešno zaključil srednjo tehnično šolo v Ljubljani ter nato vrsto let delal v Celesu. Ko se je Celes soočil s prvo krizo, je Jože že

imel lastno podjetje. V sodelovanju z drugimi podjetji je začel izdelovati mize Spisa in Bjursta za Ikeo, ki je bila nekaj časa njihov edini kupec. »Naročil je bilo toliko, da smo komaj zmogli,« se spominja.

Leta 2010 je Kendales v kooperaciji prvič sklenil velik posel z ameriškim kupcem: 30 kontejnerjev izdelkov za opremo 450 hotelskih sob. Jože Kenda je kot nosilec posla nabavil ves material ter jamčil za kakovost in pravočasno dobavo. A vse ni šlo gladko. Med delom so kot domine padala v stečaj podjetja, s katerimi je sodeloval. »Odkrito vam povem, da takrat par noči nisem spal. Če posla ne bi dokončali, bi tudi naše podjetje propadlo, ker bi nas kupec tožil zaradi nedobavljenih izdelkov, zamika končnega projekta in izpada prihodka. Ravno takrat je veliko lesnopredelovalnih podjetij po Sloveniji stavkalo ali zapiralo svoja vrata. Osebnost sem prosil delavce v kooperaciji, naj vztrajajo. Delali smo podnevi in ponoči, samo da bi dokončali. Čeprav nam je uspelo, težav ni bilo konec. Po odpremi ni in ni bilo plačila. A kljub temu, da je zamujalo in ni bilo izvedeno v celoti, smo uspeli v dogovorjenem roku poplačati ves material in kooperante. Če ne doživiš, ne verjameš. To je bila za nas velika izkušnja. Grenka, a iz nje smo se naučili, da velik posel ni nujno tudi dober posel.«

Danes so v Kendalesu ponosni, da so prebrodili težke čase in ohranili družinsko tradicijo. Izkazalo se je tudi, da je bila njihova odločitev za izdelke iz masivnega lesa pravilna. Proizvajalcev v tem segmentu je manj. Njihovo znanje je iskano. Tudi v prihodnje se bodo usmerjali v dizajnerske izdelke z višjo dodano vrednostjo. Dizajn današnjih Kendalesovih izdelkov v glavnem določajo kupci. A nekoč bodo prišli na vrsto tudi izdelki lastne blagovne znamke, pravi Uroš: »Imam kup idej, ki jih bom uresničil, ko bomo z delom začeli na novi lokaciji.« Da idej Urošu res ne manjka, je dokazal z izdelavo kontrabasa za svoj mojstrski izpit. »Tako je, če si 'muskontar' in 'tišler' v eni osebi,« pojasni.

V Kendalesovi delavnici v sodelovanju s trgovcem glasbil z Obale trenutno nastaja tudi 35 vzorčnih električnih kitar za ameriškega kupca, ki jih želi naročiti kar po tristo letno. »V ZDA potrebujejo le kakovostne izdelke. Nizkocenovnih imajo dovolj. Takšne kitare, ki lahko stanejo tudi nekaj tisoč evrov, kupujejo samo dobri glasbeniki. Mnogi dajo kitaro izdelati po naročilu. Povedo, kakšen zvok želijo, mojster pa mora vedeti, kako to doseči. Mojster mora imeti talent in veliko znanja o tem, kako pravilno kombinirati različne vrste lesa. V eni kitari so namreč tri do štiri vrste lesa: od smreke, lipe, topola, češnje, slive, bukve, oreha, javorja,

Barske stole, izdelane v podjetju Kendales, najdemo v hotelih in draguljarnah po vsem svetu.

mahagonija, paduka, tika. Izbor je odvisen od zvoka, ki ga želimo doseči. Vsaka kitara je zato edinstvena,« pove Uroš.

Kolo z osebnim pečatom

V Kendalesu slavonski hrast za barske stole uvažajo iz Bosne in Hrvaške. Slovenskega lesa, ki bi ustrežal zahtevam kupca, preprosto ni dovolj. Lesen okvir kolesa Xperience, pri katerem sta znanje in izkušnje s področja obdelave lesa in strojništva združila Cerkljana **Erik Močnik** in **Marko Obid**, pa je narejen iz lokalnega lesa. Za prototip sta izbrala oreh, ki zagotavlja optimalno raztezanje in estetski izgled.

Kako se je rodila ideja? Erik je želel ustvariti izdelek, ki bi imel višjo dodano vrednost kot pohištvo, današnji prevladujoči program družinskega podjetja EM Les. Hkrati je želel poklic združiti s svojim najljubšim športom. K sodelovanju je povabil sošolca Marka, inženirja strojništva, ki je izdelal dizajn. Sledila je izdelava okvirja iz lepljenih lesenih letvic, ki omogočajo večjo trdnost. Osnovna trikotnika sta bila nato obdelana na CNC stroju, detajlno pobrušena in sestavljena v okvir ter celotno kolo. Sledilo je preizkušanje kolesa. Z njim je Erik do danes po okolici Cerknega prevozil že okoli 6.000 km.

Xperience je fitnes kolo, ki se uvršča med treking in cestna kolesa. Hitro je na asfaltu, hkrati pa omogoča vožnjo tudi po makadamu. Drža na takem kolesu je udobnejša kot na cestnih kolesih. Omogoča namestitve blatnikov, fiksni prtljažnikov ter različnih širin plaščev. Erik in Marko bosta v kratkem izdelala še dva modela: gorskega in cestnega. Tako bosta prva v Sloveniji na trg lansirala vse tri tipe koles z lesenim okvirjem.

»Če imaš opremo, lahko v enem tednu narediš deset takšnih koles. Zato si najbolj želim investirati v strojno opremo. Zdaj lahko sam naredim tri četrtnine dela. Pri izdelavi bi rad bil neodvisen,« poudarja Erik Močnik. Dodaja, da je kolo Xperience namenjeno ljudem, ki imajo radi les in drugačnost. Za razliko od nekaterih proizvajalcev, ki letno prodajo tudi po tisoč lesenih koles, si v Cerknem ne želijo izdelovati velikih serij, pač pa personalizirana kolesa: »To pomeni, da bomo človeka, ki bo želel naročiti kolo, obiskali, se z njim pogovorili, izmerili njegovo konstitucijo in nato izdelek popolnoma prilagodili njemu. Tako bo dobil občutek, da je kupil nekaj, kar je bilo narejeno posebej zanj.«

Pisalo z zgodovino Franje

Zgodba unikatnega pisala iz lesa, ki spominja na drugo svetovno vojno in delovanje Partizanske bolnice Franja, je preprosto čudovita. Franjo je leta 2007 prizadela povodenj in jo skoraj popolnoma uničila. Voda je poleg barak poškodovala tudi drevesa, med njimi večjo bukev. Poškodovan je bil njen koreninski sistem in drevo je začelo odmirati, zato ga je bilo potrebno zaradi varnosti obiskovalcev odstraniti. Les so sprva ponudili domačinom, za drva. A zaradi težke dostopnosti ni bilo zanimanja.

»Začel sem razmišljati, kako bi lahko les te bukve uporabil drugače,« pripoveduje **Simon Eržen**, zaposlen v Partizanski bolnici Franja, po izobrazbi pa univerzitetni diplomirani inženir lesarstva, ki pod blagovno znamko Simon design ustvarja unikatne izdelke iz lesa z visoko dodano vrednostjo. Pomislil je, da bi lahko iz bukve, v katero je zapisana zgodovina soteske, izdelal unikatna spominska pisala. »Les pisala je rasel tudi v času, ko so v Franjo prinašali ranjence. Vsaka drevesna letnica

predstavlja zapis nekega zgodovinskega obdobja. In tako ima pisalo močno zgodbo. V vsakem je zgodovina Franje,« pove Simon. Pojasni, da so vzorci, ki pisalom dajejo zanimivo podobo, nastali zaradi glivnega razkroja.

Simon Eržen je pisalo izdelal sam: od ideje, dizajna, izdelave, do oblikovanja zanimive embalaže, zvezane s črno vrvico, ki spominja na kirurške šive. »Če želimo ovitek razpreti in priti do vsebine, je treba vrvico prerezati in odstraniti. Pri tem ostanejo vidne luknje, ki so kot brazgotine, kot sled nekdanje rane, saj je tudi vojna za sabo pustila rane«, pojasni simboliko ovitka. Najprej je izdelal poskusno serijo petdesetih pisal, ki so pošla takoj. Zdaj pripravlja novo. Poseben čar in vrednost spominskega pisala je tudi v tem, da bo nastala le omejena količina. Ko bo les bukve iz Franje pošel, tudi izdelkov ne bo več. Pisala tako ne bo mogel imeti vsakdo. Ker je bila bukev precej velika, ocenjuje, da bo lahko morda izdelal tudi nekaj unikatnih lesenih skled.

Les zadnja leta pridobiva vrednost, se strinja Simon in dodaja, da posebej cenjeni postajajo

unikatni, manjši izdelki. Zato se namerava tudi sam usmerjati v razvoj in izdelavo dizajnerskih izdelkov z visoko dodano vrednostjo. Iskal bo tržne niše in ustvarjal novosti, ki jih še ni moč najti na tržišču. Do danes je poleg lesenih pisal ustvaril vrsto sodobno zasnovanih, a s slovensko tradicijo navdihnenih izdelkov: unikatno leseno pručko, lopar za krušno peč, predalnik, klop, skrinjo, mizico. Pri izdelavi prisega izključno na lokalni les. Po njegovih besedah je kakovost slovenskega lesa za izdelavo majhnih izdelkov povsem ustrezna.

Dizajn, kakovost, trženje

Kako sogovorniki vidijo prihodnost slovenske in cerkljanske lesne industrije? »Danes dobrega izdelka ni težko razviti in izdelati. Težje ga je prodati,« se zaveda Erik Močnik, ki se bo v prihodnje posvetil predvsem trženju. Simon Eržen meni, da je ključ do uspeha dizajn, ki dviga dodano vrednost izdelkov. Po njegovem mnenju bi se bilo v Sloveniji perspektivno ukvarjati tudi z nanocelulozo, ki je substitut

karbonskih vlaken in se lahko uporablja npr. v avtomobilski industriji. »Pogodbe s kupci danes niso več tako pomembne. Pri nas vemo: če izdelki ne bodo skladni s pričakovanji kupcev, ne bo novega naročila,« pa poudarja Uroš Kenda, ki meni, da bi morali proizvajalci izdelkov iz lesa na prvo mesto postaviti kakovost. ■

Iz lipe izrezljana laufarska naličja, sakralne rezbarske umetnine, novaška lok smučka, prve 'elanke' ter mnogi drugi izdelki pričajo, da les že desetletja in stoletja navdihuje mojstre na Cerkljanskem. Mnogi danes ustvarjajo pod okriljem Rokodelskega društva Driklc.

Predstavljamo nekatere izdelke mojstrov obdelave lesa iz občine Cerklje:

Xperience, Erik Močnik in Marko Obid

Foto: Bojan Tavčar

Življenjska doba lesenega okvirja fitnes kolesa je primerljiva življenjski dobi okvirjev iz karbona in aluminija. Masa lesenega okvirja, izdelanega iz cerkljanskega lesa, znaša 2,2 kg; masa celotnega kolesa pa 9,5 kg. Okvir je zaščiten s poliuretanskim lakom, ki je visoko odporen proti vlagi in kemikalijam.

Kontrabas, Uroš Kenda/ Kendales

Foto: Bojan Tavčar

Uroš Kenda je kontrabas izdelal za svoj mojstrski izpit. Prvega je izdelal iz navadnega lesa, nato se je po les odpravil v Milano, k svetovno znanemu proizvajalcu glasbil. Krivljenje lesa in ročna obdelava kontrabasa zahtevata vsaj 150 ur dela. Uroš je na svoje glasbilo z ansamblom Dotik iz Kanomlje zaigral že veliko 'domačih', zdaj se za sodelovanje dogovarja z zasedbo, ki igra stari rock.

Foto: Bojan Tavčar

Barski stol, Kendales

Z vodilnim izdelkom podjetja, izdelanim iz masivnega hrastovega lesa, so opremljeni hoteli, bari in draguljarne po vsem svetu. V zadnjih dveh letih so v Dolenjih Novakih izdelali 5.500 takšnih stolov. V prihodnjem letu bodo izdelali še pripadajoče barske mizice. Kendales bo kmalu edino od trenutno dveh podjetij, ki bo izdelovalo tehnično izjemno zahteven izdelek. Kupec se za naročilo v Sloveniji, pri Kendalesu, ni odločil zaradi nižje cene, pač pa zaradi višje kakovosti.

Konjiček, Danilo Selak/Mizarstvo Selak

Foto: arhiv mizarstvo Selak

Preko 250 lesenih konjičkov, ki so jih v zadnjem desetletju izdelali v Planini pri Cerknem, krasi domove na Japonskem, Kitajskem, v Avstraliji, ZDA. Nemški distributer konjičke trži preko spleta, najdemo pa jih tudi v trgovinah v Moskvi in Londonu. Konjiček, ki ga za nemškega kupca izdeluje Mizarstvo Selak, je igrača in okrasni element najvišje kakovosti. Izdelek s klasičnimi linijami, mojstrsko obdelavo skrbno izbranih vrst lesa, mehkim usnjenim sedlom in pravo konjsko grivo zadovolji še tako zahtevnega kupca.

Unikatno leseno pisalo, Simon Eržen/Simon design

Foto: Bojan Tavčar

Iz lesa bukve, ki jo je bilo potrebno odstraniti z območja Partizanske bolnice Franja, je Simon Eržen ustvaril unikatno pisalo kot spomin in opomin na vojni čas, v katerem je delovala skrita bolnišnica. Vsako pisalo je ročne izdelave in unikat. Les je ročno stružen in premazan z naravnim voskom.

Posoda, Anton Kavčič

Foto: Bojan Tavčar

Je v posodi še kaj orehov? Naj bo hruška, jablana, češnja ali oreh, za Antona Kavčiča je les izjemno gradivo za ustvarjanje lesenih posod, v katerih lahko ponudimo sadove narave. Posode odlikuje gladka in odporna površina, prijetna na otip in za oko.

Embalaža za sir, Marjan Demšar/Na Ravan

Foto: Bojan Tavčar

Tako večkrat nagrajeni sir Očanc kot tudi ročno izdelana darilna embalaža z značilnimi 'sirovimi luknjicami' nastajata na kmetiji Na Ravan. Leta 2010 je sir v leseni embalaži Juditi in Marjanu Demšarju prinesel priznanje za najboljši turistični spominek Idrijsko-Cerkljanske regije.

Krajevna skupnost Orehek-Jesenica

Na sončni strani Kojce

Alenka Abram

Krajevno skupnost sestavljata vasi Orehek in Jesenica, ki s hišami, raztresenimi ob vznožju Kojce in Ritovščice, pokrivata celotno dolino na sončni strani Kojce. Krajevna skupnost se prične nekje 'sredi Križa', na pobočju nizkih gričev, ob odcepu glavne ceste, po kateri se iz Cerknega preko Zakriža peljemo proti Jesenici in Orehku.

Na Vrh Križa se odpre najlepši pogled na dolino, na obe vasi in Kojco, s pogorjem Črne prsti v ozadju. Na drugi strani se krajevna skupnost konča z zadnjimi hišami v Orehku, ki jim domačini pravijo 'Na Nemcih', tik preden se začne vas Bukovo. Z Vrh Križa na lepem razglednem mestu zagledamo cerkev Svetega Ubalda, nižje pot do prvih hiš v Orehovški grapi. Ta se razprostira po dolini potoka Jesenica, skoznjo pa se vije najkrajša cestna povezava, ki se na Reki priključi glavni regionalni cesti proti Tolmini.

Vaščani Orehovške grape so asfaltacijo poti, ki z Reke pelje do njihovih hiš, sofinancirali s samoprispevkom. V osemdesetih letih so samoprispevku kar pet let namenjali 9% svojih osebnih dohodkov. Del poti, ki povezuje Orehovško grapo in Orehek, je potem še dolga leta ostal makadamski in komaj prevozen. Leta 2007 ga je povodenj skorajda uničila. Vaščani pa so s prostovoljnim delom in pomočjo Občine Cerkljevo ter Karitas ponovno omogočili prevoznost. Leta 2013 je trikilometrski odsek ceste ob pomoči Občine Cerkljevo končno le

dobil še asfaltno prevleko. Prav ta cestna povezava se je ob žledu, februarja 2014, izkazala kot zelo pomembna vez z dolino.

Eden prvih učiteljev je bil France Bevk

V 66 hišah, kolikor jih je v krajevni skupnosti, danes v Orehku živi 72 ljudi, v Jesenici pa 86. Toliko jih ima tu stalno prebivališče. A vsi ne živijo več v teh krajih, ker si med tednom služijo kruh v večjih centrih ali so nastanjeni v bližnjih domovih upokojencev. Večina aktivnih prebivalcev obeh vasi se dnevno vozi v službo v Cerkljevo, Spodnjo Idrijo in Idrijo. Žal se je v zadnjih dvajsetih letih število prebivalcev razpolovilo. Starejši ljudje so pomrli, mladi so po odhodu na šolanje v Ljubljano, Kranj ali Novo Gorico tam dobili tudi zaposlitev ali so se odselili bližje centrom, kjer so jim vsakodnevne obveznosti lažje dosegljive.

V najboljših letih med 1970 in 1990 pa sta vasi imeli skupno podružnično trgovino in osnovno šolo, v katero so se vse do leta 1991 s

Krajevna skupnost Orehek-Jesenica spada med najmanjše, a infrastrukturno najbolj zahtevne v občini.

Foto: Zoran Abram

šolskim avtobusom vozili tudi otroci iz Zakojce, Bukovega, Kojce, Žabž in Laharne. Šolo, v kateri je potekal pouk od prvega do četrtega razreda, so s prostovoljnim delom zgradili vaščani obeh vasi. Kot eden prvih učiteljev je v njej poučeval **France Bevk**, zadnja pa sta v njej službovala **Milka Šalgaj** in **Stanislav Jug**.

V šoli so bili tudi prostori za mladinsko dejavnost in dvorana za gledališke predstave, kjer ima danes svoj sedež Mladinsko društvo Vidaunk, ki skrbi za vzdrževanje stavbe in razvedrilno ter kulturno dogajanje v dolini. Društvo je uredilo tudi dotrajane sanitarije, poskrbelo za nujna vzdrževalna dela v dvorani in s pomočjo Krajevne skupnosti in Občine Cerkljevo leta 2013 prekrilo streho na stavbi. Rdeči križ in Erplast Eržen pa sta z denarnimi sredstvi po poplavi pomagala pri sanaciji talne obloge v razredu in nakupu opreme za majhno kuhinjo.

Domačini znajo stopiti skupaj

Krajevna skupnost Orehek-Jesenica spada med najmanjše, a infrastrukturno najbolj zahtevne v občini. Prebivalci obeh vasi se zavedajo, da je preživetje in ostajanje ljudi v teh strmih vaseh odvisno predvsem od njih samih. Tako so že v petdesetih letih prejšnjega stoletja tu stekle prostovoljne delovne akcije. Domačini so sami kopali pot, ki je zdaj glavna pot proti Vrh Križa, zgradili vaške vodovode, postavili traso za prvi telefon, ki je bil nekoč za obe vasi samo pri Jušku v Orehku. Telefonsko centralo v Orehku so krajani v devetdesetih letih s sofinanciranjem in prostovoljnim delom nadgradili v eno tedaj najsodobnejših na Severno-primorskem. Leta 2008 je bila do centrale že speljana tudi optična povezava s svetom. Trenutno na njej teče sanacija po žledolomu.

Prav cestna infrastruktura je in je vedno bila

najpomembnejše področje, ki mu krajani posvečajo veliko svojega prostovoljnega dela, od zimske službe na odsekih, ki jih ne pokriva občinska zimska služba, do vzdrževanja in nujnih popravil. Koliko prostovoljnih ur so ljudje pripravljeni posvetiti cestam, ker se zavedajo svoje vsakodnevne odvisnosti od povezave z dolino, je bilo najlepše razvidno po povodnji leta 2007, ko so prebivalci obeh vasi, brez upoštevanih dodatnih delovnih akcij, skupno opravili 1143 delovnih ur ter dodatno 512 traktorskih ur s svojo opremo. Tako so na najbolj pomembnih delih poti za silo uredili prevoznost, da so lahko do domov pripeljali krmo in drva za zimo.

Na življenje je, kljub vzponom in padcem ter večnemu pomanjkanju časa in denarja, treba gledati s pozitivne plati, so prepričani v krajevni skupnosti. Novo vodstvo krajevne skupnosti si zato prizadeva, da bi življenje na sončni strani Kojce teklo naprej. Ob pomoči Občine Cerkljevo izvaja aktivnosti za izboljšanje pokritosti krajevne skupnosti s signalom mobilne telefonije, internetne povezave do vseh hiš, postavitev obveščevalnih tabel in usmerjevalnih tabel do posameznih domačij, ureditev učne poti, vzajemno vzdrževanje krajevnih in občinskih cest, ureditev parkirišča pred prostori krajevne skupnosti in spodbujanje kulturnih dejavnosti.

Gostoljubno sprejmejo pohodnike

Krajevna skupnost Orehek-Jesenica ponuja tudi možnosti za prijetne rekreativne pohode. Pot lahko začnete na Reki, kjer sledite tabli, ki kaže v smer Orehovške grape. Nato sledite cesti mimo domačije **Marjana Lapanja**, znanega čebelarja. Pot vas bo vodila mimo ostalih hiš v Orehovški grapi in zna biti, da vam bo pozdrav »Dober dan« s katerim

Foto: Alenka Abram

od »Graparjev« prinesel tudi kozarček 'ta kratkega', takega proti prepihu. Pri Mlinarju usmerite svoj korak proti vasi Orehek, kjer že vidite 'turn' Svetega Ubalda. Po približno dvesto metrih zavijte levo, pri tabli, ki kaže proti domačiji Podrodne. Od tod vas bo pot peljala naprej, na vrh Rodn. Na Rodnah se je med drugo svetovno vojno odvijala prva partizanska bitka na Cerkljanskem. Z vrha se spustite po pobočju, proti Kojci, ki jo vidite naravnost pred sabo, tako kot tudi Orehek in Jesenico. Po slabi uri bolj ali manj položne hoje pridete do doma Lovske družine Otavnik. V bližini boste opazili spomenik prej omenjeni bitki. Od tam sledite planinskim markacijam, ki vas bodo mimo domačije Pri Jelerinu pripeljale na Staro cerkev, kjer je nekoč stala prva cerkev Svetega Ubalda. Po oceni zgodovinarjev naj bi jo tam okoli leta 1780 postavili rudarji s Tirolskega, ki so tu delali v rudniku svinca. Temelji cerkve v gozdu na vrhu majhnega grička so vidni še danes.

S Stare cerkve se umerite po poti v klanec proti domačiji Na Ravnanjivi. Od tam naprej boste morali pošteno zagristi v kolena in spustiti kakšno potno srago po čelu, da boste v slabih dveh urah, preko zdaj že več ali manj zaraščenih senožeti, stali na vrhu Kojce. Tam od lanskega leta dalje stoji lesen bivač, ki so ga postavili člani Mladinskega društva in lovske družine ob pomoči helikopterja Slovenske vojske. Ob njem stoji tudi kopa, ki jo člani Mladinskega društva postavijo vsako poletje – v spomin, kako se je včasih »seklo in grablo« seno v Kojci in ga z »loncami« spravljalo v dolino.

Nazaj v dolino se lahko spustite po drugi strani, v smeri Vrha Ravni do razcepa poti, ki vodi naprej v Zakojco, v smeri proti Otavniku in Poreznu ali dol proti Jesenici, kjer stoji spomenik Bitki na Poreznu, ki se je zgodila konec marca 1945. V njen spomin Planinsko društvo Cerkljevo vsako leto organizira zimski pohod na Porezen. Grobnica partizanom, ki so jih Nemci pobili po poljih med Jesenico in Orehkom, je pri cerkvi Svetega Ubalda. Cerkev je bila zgrajena leta 1793 in je zaradi svojih baročnih oltarjev na seznamu objektov kulturne dediščine. Po pripovedovanju naj bi bila cerkev pomanjšana kopija cerkve Svete Ane v Cerklnem, ker naj bi zanjo naredil načrt isti arhitekt. Tudi orgle, ki ob praznikih še danes služijo svojemu namenu, so bile po pripovedovanju domačinov prinesene iz cerkve Svete Ane. Poleg cerkve stoji mrliška vežica, ki je bila s samoprispevkom zgrajena v letih 2006-2007. Leta 2011 sta bila s pomočjo vračila denarja iz naslova prispevkov krajanov za telekomunikacijo in Občine Cerkljevo ob cerkvi urejena tudi podporni zid na pokopališču ter pomožni objekt za spravilo orodja.

Pohodnike od tu naprej čaka le še spust nazaj na izhodišče. Za konec le še naša želja: »Upamo, da se kmalu vidimo v Orehku ali Jesenici!« ■

Radioamaterji služijo skupnosti

Janez Majdič

Radioklub Cerkljevo, ki je bil ustanovljen leta 1957 in ima po zadnji evidenci 19 aktivnih članov, je letos jeseni začel izvajati radioamaterski krožek za osnovnošolce. Za otroke brezplačen krožek mentorji izvajajo v novih klubskih prostorih, v Večnamenskem centru Cerkljevo, s katerimi so pridobili možnost pogostejšega srečavanja. Cerkljanski Radioklub je imel pred tem edine skupne prostore na Črnem Vrhu.

Radioamaterski krožek obiskuje devet učencev, ki so za začetek izdelali dve digitalni uri. V nadaljevanju bodo izdelali vsak svoj UKV radijski sprejemnik. Spoznali se bodo tudi z osnovami elektrotehnike, radiotehnike in radioamaterskim delovanjem ter pravili. Radioamaterji se sicer srečujejo vsak prvi petek v mesecu, med 19. do 20. uro. V svoje vrste vabijo vse, stare in mlade, ki jih radioamaterstvo zanima.

Kako začeti?

Za ukvarjanje z radioamaterstvom je potrebna licenca. V kateremkoli klubu v Sloveniji lahko opravite tečaj in izpit, nato pa vam AKOS podeli klicni znak, s katerim se lahko predstavljate. In že lahko vzpostavljate zveze z drugimi radioamaterji po Sloveniji ali na kateremkoli koncu sveta. Brez interneta, samo z uporabo radijskih valov! Za doseg tega cilja zadostujejo že majhne oddajne moči.

Veselite do vzpostavljanja zvez vas lahko pripelje do sodelovanja na raznih tekmovanjih, odpravah na precej zanimive kraje, od koder je vzpostavljanje zvez še poseben izziv. Z lokalno ekipo se lahko usposobite za pomoč pri vzpostavljanju komunikacij v primerih naravnih ali drugih nesreč. Prav tako obstajajo različne oblike sodelovanja pri razvoju nove opreme, računalniških programov, ipd.

Nepogrešljivi ob naravnih nesrečah

Dogodki, kot so maratoni, proslave, parade, razstave, sejmi, so dobro načrtovani. Radioamaterji so organizatorjem takih dogodkov dobro poznani kot podpora pri zagotavljanju komunikacij pred, med in po dogodku. Eno takih sodelovanj Radiokluba Cerkljevo je vsakoletno nudenje radijskih zvez pri Maratonu štirih občin preko Porezna. Radioamaterji omogočajo komuniciranje s širšo javnostjo tudi v času posebnih in nenačrtovanih dogodkov, kot so potresi, poplave in ostale naravne katastrofe. Lep primer je

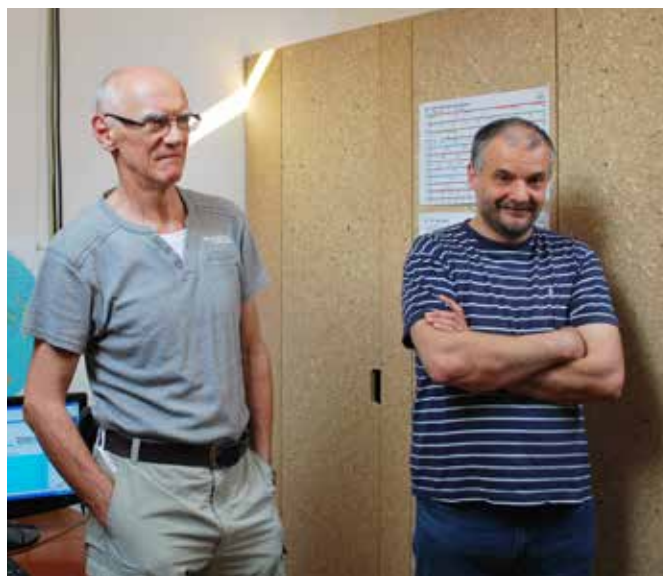

Foto: arhiv radioamaterjev

Foto: arhiv radioamaterjev

Zakaj se radioamaterji pravzaprav ukvarjajo z radioamaterstvom? Ker jim predstavlja hobi in jim je v veselje. Prav tako svoje znanje in izkušnje z veseljem uporabijo takrat, ko jih skupnost potrebuje.

Izziv radioamaterjev: »Naredi si sam«

»Naredi si sam« radioamaterjem ni nepoznan izziv. Radioamaterji uporabljajo sodobno tehnologijo, pri tem pa vedno radi kaj prilagodijo ali celo naredijo nekaj povsem novega. Radioamaterji so tako sami na začetku izdelovali oddajnike, sprejemnike in antene. To počnejo še danes in tako s pomočjo te opreme komunicirajo z drugimi amaterji po vsem svetu, pri tem pa uporabljajo radijske valove. Samo v Sloveniji je preko 1000 radioamaterjev, ki se združujejo v klubih, klubi pa v Zvezi radioamaterjev Slovenije.

Kdo lahko postane radioamater?

Vsakdo, ki ga zanima radiotehnika, elektronika in komunikacije. Samostojen radioamater mora izpolnjevati dva pogoja: biti polno-

Ob žledolomu leta 2014 so radioamaterji iz Hotavelj omogočili edino komunikacijo z dolino do Sovodnja, saj so bile vse ostale zveze prekinjene.

leten in opraviti ustrezen radioamaterski izpit. Do polnoletnosti lahko deluje v radioklubu, vendar tudi tu ne gre brez predhodno opravljenega izpita. Nato lahko pod nadzorom mentorjev že vzpostavlja radioamaterske zveze. Za konstruktorstvo pa seveda ni nobene omejitve. Dobro je le, da se radioamater prej seznani z osnovami elektrotehnike. ■

bil žledolom leta 2014, ko so radioamaterji iz Hotavelj nudili edino komunikacijo z dolino do Sovodnja, saj so bile vse ostale zveze prekinjene. Iz sveta pa je znano delovanje radioamaterjev ob letošnjem potresu v Nepal, še prej ob velikem cunamiju v Indijskem oceanu, ob vsakoletnem dogajanju ob orkanskih neurjih v ZDA in še bi lahko naštevali.

Občutek, ko nekomu s pesmijo polepšaš dan, je težko opisati z besedami

Minka Dežela

Življenje je nenehno prepletanje začetka, nadaljevanja in konca. Tako je tudi s pevkami Ženskega pevskega zbora »Cerklanke«, ki nadaljujejo pot prejšnjega zbora in obenem predstavljajo začetek in nadaljevanje novega, ženskega sestava.

Pevke so se prvič sestale in zapele marca 2003. Od takrat se je zbor že precej preoblikoval. Več pevk je prenehalo peti, vendar se zboru vsako leto pridružijo nove, kar je nadvse vzpodbudno. Vseskozi pa vztraja zborovodkinja **Vanja Lampič**, ki kljub svojim poklicnim obveznostim vodi in pevsko usmerja zbor.

Repertoar »Cerklink« zajema zborovsko literaturo s področja priredb slovenskih in tujih ljudskih ter umetnih pesmi. Pevke se skupaj z zborovodkinjo zavedajo, da se sestajajo, vadijo in največ nastopajo prav v rojstnem kraju znamenitega slovenskega skladatelja **Petra Jereba**, v Cerknem. Zagotovo je to še dodatni razlog za resnost zborovskega dela.

Nastopajo tudi drugje po Sloveniji in izven njenih meja. Na začetku svoje pevske zgodbe so nastopile na koncertu slovenskih pevskih zborov v Monoštru na Madžarskem, decembra

Kaj so o sodelovanju v zboru povedale nekatere članice?

Valerija Močnik: »Teja me je uspela prepričati, da sem zbrala pogum in šla na avdicijo. Še danes vem, kako mi je razbijalo srce in kakšen cmok sem imela v grlu. Potem je sledilo kar nekaj vaj, da sem lahko začela slediti zboru, tako pri upevanju kot pri učenju pesmi. Kmalu pa sem dobila občutek, da sem povsem v tem 'kolutu'. Zdaj se vrtim že peto leto in iz njega ne morem, ker enostavno vleče naprej, k novim pesmim in izzivom ter pevskim dogodivščinam.«

Valentina Vehar: »Z Vanjo sva se nekega dne srečali v knjižnici. Ob vprašanju »No, a pal boš pršla?« nisem več našla izgovorov, zakaj se zboru ne bi pridružila. Od začetka ni bilo enostavno, a z rednim obiskom vaj mi je postajalo vse lažje. Spomnim se, kako so se mi na prvem novoletnem koncertu tresle noge. Zdelo se mi je, da vsi gledajo samo mene.

Ida Platiše: »Leta 2013 sem na jubilejnem koncertu prejela Gallusovo srebrno značko. Nanko sem zelo ponosna. Uspešna zgodba »Cerklink« se piše tudi po zaslugi naše zborovodkinje Vanje. Ona nas uspešno vodi in nam zna pričarati nasmeh na obraz takrat, ko ga najbolj potrebujemo. Naj omenim še dogodek, ki se ga vedno rada spominjam. Na nekem nastopu sva si s sopevko, tik pred odhodom na oder, pomotoma zamenjali mapi z notami. Jaz 2. alt in ona 2. sopran. Spogledali sva se in peli naprej, drugega nama v tistem trenutku ni preostalo.«

Betka Rutar: »Rada obiskujem vaje, ker se naučim veliko novih pesmi in tudi nasmejim. Vsak teden komaj čakam petek, da se spet dobimo. Moji najljubši nastopi so največkrat povezani z revijo Primorska poje. Vsako leto namreč obiščemo različne primorske kraje in spoznamo nove pevske prijatelje. Všeč mi je,

ko poslušalci in bližnji pohvalijo naš nastop. Vedno mi bodo v lepem spominu ostale tudi intenzivne vaje na Vojskem leta 2013. Vesela sem, da se kot zbor družimo, spoštujemo in si pomagamo.«

Anica Raspet: »V 1. altu pojem že skoraj od začetka delovanja zbora. Prav v tej glasovni skupini pa so se pevke skozi leta najbolj menjavale. Vedno mi je bilo težko, ko je katera izmed njih prenehala. Kot suverene in pridne pevke se spominjam žal že pokojne Andrejke Obid. Z leti se težavnost pesmi stopnjuje, zato je za kakovostno izvedbo potrebno redno obiskovanje vaj. Všeč mi je, da imamo v repertoarju vse več štiriglasnih pesmi. Udejstvovanje v zboru mi predstavlja pomembno priložnost dejavnosti.«

Katja Dežela: »Na vajah vedno vlada sproščeno vzdušje.« ■

Foto: Jernej Perdan

lani pa so se na povabilo zbora Gotis di Notis udeležile božičnega koncerta v italijanskem mestu Cassacco.

Redno prepevajo na reviji Odraslih pevskih zborov Idrijske in Cerkljanske ter reviji Primorska poje. Prvi zaključni koncert so junija 2006 izpeljale samostojno. Nekajkrat so ga izvedle tudi skupaj z gosti, in sicer leta 2007 z Žensko pevsko skupino Kalina iz Ilirske Bistrice in nonetom France Bevk iz Otaleža, dve leti zatem z nonetom Bača iz Podbrda, leta 2012 z Vokalno skupino Cantabile iz Gorenje vasi in lani s cerkljansko moško Vokalno skupino Zven. »Cerklink« sodelujejo tudi na dobrodelnih prireditvah, polepšajo dneve stanovalcem v domu upokojencev v Idriji in Spodnji Idriji ter bolnikom v Psihiatrični bolnišnici Idrija.

Včasih po napornem dnevu, tednu razmišljam, da bi preskočila vaje. Kljub temu grem, saj me glasba vsakokrat napolni s posebno energijo.«

Anica Tavčar: »Alenka, ki pri »Cerklinkah« poje že od vsega začetka, me je spodbudila, da sem se zboru tudi sama pridružila. Zborovska glasba me že od nekdaj navdušuje, posebej blizu mi je slovenska ljudska pesem. Tedensko obiskovanje vaj je moj način življenja. Priznati moram, da prav nekaj pogrešam, kadar jih ni. Na vse nastope imam lepe spomine. Posebno pa se me dotakne nastop v domu starejših in Psihiatrični bolnišnici. Občutek, ko nekomu s pesmijo polepšaš dan, je res težko opisati z besedami. V lepem spominu imam tudi lanske leto upevanje pred nastopom na vrhu Porezna.«

Slovo predanega preučevalca slovenske zgodovine

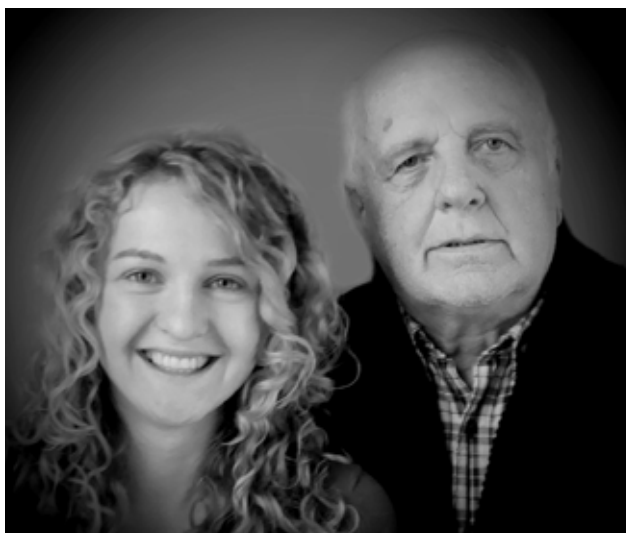
Nina Mandelj

Kljub temu, da ne prihajam iz vaših krajev, sem prepričana, da ste o **Štefanu Rutarju** brali ali ga celo osebno poznali, saj je bil lanskoletni dobitnik Bevkovega priznanja.

Življenje ljudi je razveseljeval 76 let, sama pa sem ga spoznala v njegovem zadnjem letu življenja. Glede na to, da sem mlajša, si nisem predstavljala, da se med nama lahko razvije tako prijeten in lep odnos.

Spoznala sem ga s pomočjo **Mirka Rupnika**, svojega nadrejenega v fotokopirnici, kjer sem opravljala študentsko delo. Mirko je bil njegov prijatelj in dolgoletni sodelavec v Prolesu. Štefan se je ljubiteljsko in zelo predano ukvarjal z zbirateljstvom in preučevanjem slovenske zgodovine. V bogatem arhivskem spletišču je objavljali fotografije, zapiske in skenirana dela. Neverjetno, da je pri teh letih obvladal oblikovanje spletnih strani. In kako je vedel, kaj bojo ljudje radi brali! Njegova spletna stran je bila obiskana okoli 20.000-krat mesečno. Sam je večkrat povedal, da je izgled spletišča že zastarel, vendar ga zaradi svoje prepoznavnosti ni hotel spreminjati.

Po pomoč je rad prihajal k nam, v fotokopirnico na Biotehniško fakulteto v Ljubljani. Vedno je prihajal s prešernim nasmehom, iskricami v očeh ter hudomušnimi izjavami. V rokah pa je pogosto držal majhne pozornosti. Z Mirkom sva mu pomagala pri skeniranju približno sto del, ki jih je potem dodatno oblikoval in objavil na spletu. Bil je natančen, saj ga nisva mogla preliščiti niti za najmanjši črn rob na kopiji. Ob vseh delih, ki nama jih je prinesel, je ena pritegnila tudi mene, ne preveč zainteresirano zgodovinarico in književnico. To je bila knjižica z naslovom Kažipot ameriškim Slovenkam ali Kaj mora vedeti vsaka odrasla Slovenka, avtorice Zore Vitomir. Knjigo, ki je po vsebini še kako aktualna

Nina Mandelj in njen najstarejši prijatelj Štefan Rutar

tudi v današnjih časih, je Štefan objavil ob njeni 100-letnici. Vsebinsko me je nekoliko zmotila, saj sem ob njej dobila občutek zagovarjanja moških, a Štefan se s tem seveda ni strinjal.

Ob vsaki spletni objavi je Štefan zahteval predhodno soglasje avtorja ali njegovih sorodnikov, kar kaže na njegov izredno spoštljiv odnos do avtorjev. S svojim raziskovanjem je odkril tudi nekaj slovenskih del izven Slovenije, jih prinesel k nam in jih podaril Narodni univerzitetni knjižnici. Ob ustvarjanju mu ni bilo žal niti časa, niti denarja.

Njegovo bogato spletišče www.rutars.net ni njegovo edino. Spletno stran www.korosak.eu je posvetil patru Brunu J. Korošaku, kjer je prav tako objavljena obsežna arhivska zbirka. Na naslovu www.independencedays.si pa je objavljali medijske objave (časopise, revije, mesečnike, dnevnike) ob osamosvojitvi iz leta 1991.

Štefan je bil cenjen gospod, stalno je prejemal vabila na

raznolike svečane kulturne dogodke in literarne večere. Verjeli ali ne, večkrat me je povabil poleg. Svojo izjemnost je dokazal tudi nekega dne, ko me je v službi zasipalo delo, ki mu kar ni bilo konca. Stal je pred našimi vrati z dvema knjižicama, ki ju je želel skenirati v čim krajšem času. Nisem ga želela zavrniti ali pustiti čakati, zato sem njegovemu delu dala prednost. V zahvalo mi je dal bogato napitnino, katere je vsak študent še kako vesel. Poleg tega je naslednji dan na svoji spletni strani objavil mojo fotografijo. Priznam, da me je spravil v smeh. Bil je človek, ki je znal pokazati hvaležnost.

23. oktobra je svojo življenjsko pot sklenil izjemen človek, cerkljanski rojak in občinski nagrajenec **Štefan Rutar**. V Cerknem smo mu lahko posebej hvaležni za odkritje spominske plošče rojaku, ravnatelju prve ljubljanske realke **Mihaelu Peternelu**, biografskemu raziskovanju svetovljana **dr. Franca Kobala**, donacijo dragocenega učnega in arhivskega gradiva Osnovni šoli Cerkno ter mnoge arhivske zanimivosti. Živel je v Ljubljani, a je rodni kraj vedno zvesto nosil v svojem srcu.

Izjemen je bil, ker je bil pri svojih letih zagotovo eden najbolj igrivih in sanjavih ljudi. Spomnim se, kako mi je opisoval, da si želi kupiti projektor, da bi gledal filme pod zvezdami. Si predstavljate osemdesetletnika, ki gleda filme pod zvezdami? Super, kajne? Tudi, če se mu želja ni uresničila, verjamem, da je našel svoj prostor med zvezdami, kjer še naprej izžareva svojo življenjsko energijo. Najstarejši prijatelj mi je dal veliko in hvaležna sem, da so se najine življenjske poti srečale, čeprav za kratek čas, mnogo prekratek. ■

Zlata piščal

Z 'zlato piščaljo', ki jo podeljujejo Cerkljanske novice, izrekamo priznanje ljudem, ki s svojim delom, energijo, dobro voljo in vztrajnostjo prispevajo k boljšemu in bogatejšemu življenju na Cerkljanskem.

Zlato piščalo tokrat podeljujemo:

Skupini vaščanov iz zaselka Žabže, ki so za obnovo in asfaltacijo cest v domačem kraju skupaj zbrali preko 50.000 evrov sredstev samoprispevka ter s predanim prostovoljnim delom odigrali ključno vlogo pri uspešnem dokončanju dela.

Voščilo društva upokojencev

Prijetne božične praznike ter srečno, uspešno in zdravja polno novo leto 2016 vam želita upravni odbor in predsednik Društva upokojencev Cerkljanske.

Vokalna skupina Lira v novi podobi

Članice Vokalne skupine Lira so se v letošnji sezoni odele v novo, sončno podobo. Ženski pevski sestav, ki pod vodstvom **Vojke Svetičič** nastopa že 23 let, je v letošnjem letu sodeloval na dobrodelnem koncertu zborov Cerkljanske, številnih krajevnih in dobrodelnih prireditvah, pevskih revijah, porokah ter samostojnih koncertih. Članice Lire so občinstvo navdušile z letnimi koncerti v Cerknem, Gorenji Vasi ter Poljanah nad Škofo Loko. Sodelovale so celo na samostojnem koncertu **Juana Vasleta**, kjer so argentinski tango povežale s slovensko narodno pesmijo. (Tina Benedičič) ■

Foto: Boštjan Pintar

S pesmijo pomagali družinam srednješolcev

V soboto, 28. novembra, je v prostorih Osnovne šole Cerkno potekal že tradicionalni dobrodelni koncert zborov s Cerkljanske, na katerem so nastopili: Mešani pevski zbor Župnije Cerkno, kot letošnji organizator, Ženski pevski zbor Iris Bukovo, Mešani pevski zbor Društva upokojencev Cerkno, Moška vokalna skupina Zven, Ženska vokalna skupina Lira, Ženski pevski zbor Cerkljanske, kot gostje večera pa so koncert začeli še šebreljski D'butls. Organizator je prostovoljne prispevke namenil medžupnijski Karitas. **Katarina Filipič**, ki se je v imenu Karitas na koncertu zahvalila nastopajočim in darovalcem, je zagotovila, da bo preko 900€ prostovoljnih prispevkov namenjenih izključno pomoči družinam, ki imajo srednješolce v dijaških domovih. (Zoran Zornik) ■

Foto: Jernej Perdan

V Francosko Gvajano

Nejc Grošelj

Dijaki Gimnazije Jurija Vege Idrija sodelujejo v projektu Erasmus+ Airnet, v katerem šest evropskih šol raziskuje različne pojave na temo zraka. Dijaku iz Cerknega **Tilnu Mavriju** se je skupaj z dijakom **Žigo Markovičem** in mentorjem **Nejcem Grošljem** ponudila izjemna priložnost, da novembra letos obišče Francosko Gvajano in se udeleži 3. mednarodnega srečanja dijakov v mestu Kourou. Ob druženju in skupnem delu pri projektu je tako spoznal raznoliko kulturo sovrstnikov iz Španije, Anglije, Nemčije in Francoske Gvajane. Ekipa idrijske gimnazije je v Francoski Gvajani predstavila Slovenijo in projekt izdelave kaskadnega impaktorja in quadcopterja.

Foto: Nejc Grošelj

Tilen Mavri in Žiga Markovič sta o svojih vtisih s poti med drugim zapisala: »Ogledali smo si izstrelitev rakete z dvema televizijskima satelitoma, ki je popolnoma razsvetlila mračno nebo. Odpravili smo se tudi na Opičji hrib, znan po redkih tropskih pticah. Na vrhu se nam je odprl prekrasen razgled na neokrnjeno tropsko gozdovje, znotraj katerega sva opazila visokotehnoški vesoljski center. Ogledali smo si živalski vrt ter se katamaranom odpeljali na Hudičev otok, znan po nekdanjem zaporu političnih ujetnikov in filmu Metulj. Imeli smo čudovit razgled na Atlantik in na sosednja dva otoka, hkrati pa smo na otoku hranili opice in jedli kokos. Ogledali smo si še nadvse zanimiv muzej Evropske vesoljske agencije ESA, kjer smo spoznali celoten potek izstrelitve satelita v orbito. Zaključek aktivnosti smo doživeli z družabnim kampiranjem ob reki in imeli prvič možnost prespati v visečih mrežah. Morava priznati, da se je na tak način spanja potrebno navaditi, zato to noč nisva veliko spala. Francoska Gvajana je popolnoma presegla naša pričakovanja.« ■

Zajtrk po slovensko

Polona Kavčič, OŠ Cerkno

Novembra v Sloveniji vsako leto poteka dan slovenske hrane in tradicionalni slovenski zajtrk, ki je namenjen ozaveščanju otrok in širše javnosti o pomenu zdravega prehranjevanja in pridelave hrane v lokalnem okolju. V osnovni šoli Cerkno so ob podpori Občine Cerkno in v sodelovanju z Idrijsko-Cerkljansko razvojno agencijo 20. novembra za zajtrk pripravili vrsto lokalno pridelanih dobrot, od kruha, ki ga je spekla **Štefka Kejžar**, mleka iz kmetije **Pr Kendu**, medu cerkljanskega čebelarkega društva, do jabolk, ki jih je prispeval **Srečko Čufer**. Pridelovalci mleka in jabolk ter čebelarja **Marko Hvala** in **Teodor Likar** so svoje dejavnosti predstavili otrokom v vrtcu. Osnovnošolci so se ob tej priložnosti pod mentorstvom **Branke Florjančič** in **Katje Bajt** učili izdelave idrijskih žlikrofov, pod mentorstvom **Aleša Makuca** pa priprave omak in načinov serviranja. Na fotografski delavnici so se pod vodstvom **Bojana Tavčarja** preizkušali v fotografiranju hrane, na literarno-novinarski delavnici so se z mentorico **Mojco Mavri** ukvarjali z jezikovnimi izzivi na temo besede žlikrof ter posneli šolsko radijsko oddajo za Primorski val. Tudi likovno-kreativna delavnica pod vodstvom **Ane Koren** je bila posvečena lokalni hrani in tržnici, ki so ju učenci predstavili na plakatih. ■

Foto: Tim Močnik

Jejdaw somn

V Zakrižu so drugo nedeljo v oktobru organizirali Jejdaw somn. V cerkvi Svetega Andreja je potekala sveta maša v zahvalo za to, kar je letos zraslo na njivah in poljih. Čeprav ajde v Zakrižu ne sejejo več, so se domačini ob tej priložnosti zahvalili za družine, zdravje in mir. Hvaležni za vse so še naprej prosili božjega blagoslova. Sveto mašo je daroval domači župnik **Zoran Zornik**. Sledil je kratek kulturni program, v katerem je nastopil Mešani pevski zbor Društva upokojencev Cerkno, člani KUD Jarja iz Zakriža pa so odigrali kratko veseligo, s katero so nasmejali številno občinstvo. Na koncu so obiskovalce pogostili z domačim čajem in pecivom, ki so ga spekle pridne vaške gospodinje. (Ivana Terpin) ■

Med najboljšimi v gasilski orientaciji

Teja Ličar Močnik

Štiri ekipe Prostovoljnega gasilskega društva Gorje-Poče-Trebenče so septembra na 18. Državnem tekmovanju pionirjev in mladincev v gasilski orientaciji, ki je potekalo v Dolah pri Litiji v organizaciji tamkajšnjega Prostovoljnega gasilskega društva in Gasilske zveze Slovenije, poseglo po najvišjih odličjih. Med 33 ekipami pionirk, 35 ekipami pionirjev, 31 ekipami mladink in 35 ekipami mladincev so pionirke (7-11 let): **Tajda Razpet**, **Lara Purgar** in **Ajda Močnik** z 2. mestom postale podprvakinje. Pionirke: **Sara Golob**, **Klara Razpet** in **Jana Lapanja** so jim sledile s 3. mestom v kategoriji. Mladinke (12-16 let): **Tanja Močnik**, **Deja Razpet** in **Larisa Hadalin** so s 1. mestom osvojile naslov državnih prvakinj. Mladinci: **Jure Abram**, **Nik Hadalin** in **Iztok Hadalin** so v svoji kategoriji dosegli odlično 5. mesto. V društvu se zavedajo, da so k izjemnim uspehom na tekmovanju poleg zagnanosti mladih veliko prispevali tudi mentorji: **Andrej Mavri**, **Stojan Abram**, **Matjaž Razpet**, **Nicolas Vanek** in **Miha Grošelj**, ter podpora društva in Gasilske zveze Cerkno. ■

Foto: PGD Gorje-Poče-Trebenče

Uspešni na Sloenduru

V soboto, 5. decembra, so se člani Športnega društva Pedal udeležili podelitve nagrad najboljšim v seriji Sloenduro 2015, v okviru katere se je letos na enajstih dirkah pomerilo 600 tekmovalcev iz 70 klubov. Eno izmed njih so maja organizirali tudi Pedalovci in prejeli nagrado za najboljšo dirko sezone. Poleg tega so Pedalovci posegli tudi po visokih uvrstitvah: **Tadej Razpet** in **Jan Štucin** sta bila med elito 6. in 10., **Matjaž Istenič** med mladinci 2., ekipa Pedal racing team pa je bila na koncu tretja. (Janko Bačnar) ■

Foto: Nejc Bole

Že šestnajstič prvi

mag. Aleš Poljanšek

V Idriji je 18. oktobra potekala prireditev ob 25-letnici Orientacijske zveze Slovenija, podelitev priznanj najboljšim v Slovenski orientacijski ligi ter državno prvenstvo v mešanih štafetah v sprintu po mestnih ulicah. V Slovenski orientacijski ligi so predstavniki Orientacijskega kluba Azimut že šestnajstič zapore osvojili prvo mesto med slovenskimi klubi. V posameznih kategorijah so Azimutovci zmagali trikrat, petkrat so bili drugi in štirikrat tretji. Na državnem prvenstvu v mešanih štafetah je OK Azimut zmagal med članskimi štafetami, med mladinskimi pa je bil drugi.

Orientacijska zveza Slovenije je z namenom popularizacije športa v zimskih mesecih uvedla orientacijsko ligo v sprintu s tekmovanji po mestnih središčih. V Kopru je 22. novembra potekalo prvo tekmovanje, ki so se ga udeležili tudi člani Orientacijskega kluba Azimut. V 13 kategorijah so dosegli 5 zmag, 5 drugih mest in 2 tretji mesti.

Drugo tekmo v sprintu pa so člani OK Azimut organizirali v Cerknem. Na nočnem sprintu, ki je 13. decembra potekal po ulicah Cerknega, se je pomerilo skoraj sto tekmovalcev iz Slovenije in Italije. Na stopničke se je uvrstilo kar 18 tekmovalcev domačega kluba, med katerimi so zmage v svojih kategorijah slavili **An Primožič**, **Aljaž Čelik**, **Manja Leban**, **Nika Poljanšek**, **Mark Bogataj**, **Lara Gantar**, **Nuša Jeram**, **Jožko Jazbar** in **Marjanca Poljanšek**. ■

Zimska depresija je pogostejša na severu, a tudi pri nas nismo izvzeti.

Ne umikajte se iz življenja

Helena Pregelj Tušar

Praznični televizijski oglasi prikazujejo podobe nasmejanih obrazov pod jelko, objeme, darila, harmonične družinske odnose. Na prvi pogled se zdi, da v teh dneh vsepovsod vlada sreča. In vendar je resničnost pogosto drugačna. Prazniki so lahko za ljudi, ki so v iztekajočem se letu doživeli izgube, finančne stiske, velike obremenitve, se soočili s porazi, osamljenostjo ali boleznijo, zelo obremenjujoči. Prav je, da znamo žalost in potrnost, s katero se večkrat v življenju sreča vsakdo od nas, razlikovati od depresije. »*Pri depresiji ne gre za šibek značaj ali stanje, ki bi ga lahko odpravili z močnejšo voljo. Depresija je bolezen, ki prizadene človeka kot celoto: njegova čustva, misli in telo, ter zahteva zdravljenje,*« poudarja psihiatrinja **Anita Trpin Katarič**. O bolezni, s katero se srečuje pri svojem delu v Psihiatrični bolnišnici Idrija, je spregovorila za Cerkljanske novice.

Ali drži, da pozimi, ko so dnevi krajši, pogostejše prihaja do depresije?

Po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije je na svetu več kot 100 milijonov ljudi z depresivno motnjo. Vsaj enkrat v življenju zbolijo za depresijo približno 25% žensk in 15% moških. Depresivna motnja ni enovita bolezen, pač pa se lahko kaže v različnih kliničnih slikah. Ena izmed njih je sezonska razpoloženska motnja, ki ji pravimo tudi sezonska ali zimska depresija. Sodi med atipične depresivne motnje in se ponavlja vsako leto v zimskih mesecih. Najpogostejše izbruhne novembra, ko se količina dnevne svetlobe zmanjša, vrh pa doseže januarja ali februarja. Umiri se s prihodom spomladanskih sončnih dni. Zimska depresija je pogostejša v severnih predelih sveta, vendar tudi pri nas nismo izvzeti.

Kako pomanjkanje svetlobe vpliva na naše razpoloženje?

Že zapisi starih Grkov sporočajo, da so poznali vpliv svetlobe na dobro počutje in razpoloženje. V zadnjem obdobju pa se v strokovni literaturi pojavlja vse več člankov, ki ugotavljajo antidepresivni učinek svetlobe na depresijo. Izpostavljenost dnevni svetlobi v določeni meri vpliva na našo biološko uro, ki uravnava spanec, razpoloženje in delovanje hormonov. Kadar je izpostavljenost sončni

svetlobi zmanjšana, biološka ura deluje počasneje. Poleg tega se zmanjša sproščanje monoaminov - nevrotansmitterjev, ki v centralnem živčevju skrbijo za prenos živčnih signalov. Pomanjkanje serotonina npr. zelo enostavno povzroča depresijo. Mrak in tema povečata izločanje melatonina, hormona epifize, ki je sicer pomemben za uravnavanje ritma budnosti in spanja, in v večjih količinah povzroča zaspanost in sezonsko ali zimsko depresijo.

Kako razlikovati med občutki nemoči in utrujenosti ob koncu leta, ki so prehodni, ter depresijo?

Vsak človek je kdaj potr ali žalosten, vendar to še ni nujno prava depresija. Depresija ni navadna žalost, ki jo po izgubi, porazu doživi vsak človek večkrat v življenju. Pri depresiji tudi ne gre za šibek značaj ali stanje, ki bi ga lahko odpravili z močnejšo voljo. Depresija je bolezen oz. motnja, ki prizadene človeka kot celoto, njegova čustva, njegove misli in telo. Bolnik z depresijo ima več prej naštetih znakov in simptomov, ki trajajo nepretrgoma vsaj dva tedna. Pomembno je vedeti, da je depresijo mogoče dokaj uspešno zdraviti. Zdravljenje je uspešnejše, v kolikor gre za zgodnje prepoznavanje depresije, sicer pa nezdravljena bolezen lahko traja mesece ali celo leta in povzroča nepotrebno trpljenje ali

celo prezgodnjo smrt.

Kako prepoznamo zimsko depresijo?

Simptomi sezonske razpoloženske motnje so podobni simptomom klinične depresije. Pojavi se nejevoljnost, pomanjkanje energije, povečana potreba po spanju, želja po sladkarijah in ogljikovih hidratih nasploh, pridobivanje ali izguba na telesni teži, težave z zbranostjo, malodušje, jokavost oz. pretirana občutljivost, tesnoba, zmanjšana želja po spolnosti, želja po samoti, umik od prijateljev, črnogledost, brezup, samomorilne misli. Vsak bolnik nima vseh simptomov depresije, nekateri jih imajo samo nekaj, drugi jih imajo več. Izraženost in globina simptomov se s časom tudi pri istem bolniku lahko spreminja.

Kako si lahko ljudje, ki pri sebi prepoznajo te znake, pomagajo?

Kadar so težave izražene do te mere, da onemogočajo spopadanje z vsakodnevnimi obveznostmi, ali se pojavi močan obup in samomorilne misli, je nujen obisk osebnega zdravnika, ki bo morda svetoval tudi obisk specialista psihiatrije. Zdravnik se bo odločil glede predpisa zdravil, antidepresivov. Sicer pa si bolniki z depresivno motnjo lahko pomagajo tudi sami. Priporoča se redno gibanje, saj tako telo sprošča endorfine, ki vzbujajo občutek ugodja. Skrbeti je potrebno za uravnotežene

prehranjevalne navade in cikel budnosti in spanja. Ne umikajte se iz življenja, sodelujte v aktivnostih, ki vam lahko pomagajo, poskusite se družiti z ljudmi. Velike projekte razdelite na manjše in izpeljite le tiste, ki jih trenutno zmorete. Pomembne odločitve je smiselno odložiti na kasneje, ko depresija mine. Izboljšanje počutja bo nastopilo počasi, saj zdravljenje potrebuje čas.

Kako lahko pomagajo svojci in kaj naj storijo, če oseba z depresijo zavrača pomoč?

Najpomembnejša stvar, ki jo lahko svojci naredijo za bolnike z depresijo je, da jim pomagajo do pravilne diagnoze in zdravljenja. Včasih se morajo bližnji dogovoriti za pregled pri osebnem zdravniku ali psihiatru, ker bolniki sami tega ne zmorejo. Ker prvih nekaj tednov po začetku jemanja zdravil ni pravega učinka na počutje, je pomembna spodbuda svojcev glede rednega jemanja zdravil. Pomembna je čustvena opora s strani svojcev, saj bolnik potrebuje razumevanje, naklonjenost, spodbudo. Bolnike je potrebno opozoriti na realnost, hkrati pa jim ponuditi upanje. ■

Tudi fantje na cepljenje proti HPV

Zdravstveni dom Idrija nadaljuje s cepljenjem dečkov proti humanemu papiloma virusu (HPV) ter vabi vse dečke iz občine Cerklje, stare 12 let, da se cepljenja udeležijo v čim večjem številu. Stroške cepiva in cepljenja krijeta Občina Cerklje in Zdravstveni dom, zato je storitev za dečke brezplačna. Starši lahko več informacij dobite v šolskem dispanzerju. Okužba s HPV lahko povzroči razvoj raka na materničnem vratu in je spolno prenosljiva. Ker so nova dognanja pokazala, da se zaščita proti virusu neprimerno izboljša, če sta enakopravno cepljena oba spola, je Zdravstveni dom Idrija lani, kot prvi v Sloveniji, začel tudi s cepljenjem dečkov proti

HPV. V skladu z Nacionalnim programom cepljenja so bile doslej proti HPV cepljene le deklice v 6. razredu osnovne šole. (Maja F. Trpin) ■

Zimska krvodajalska akcija

Foto: Bojan Tavčar

Območno združenje Rdečega križa obvešča, da bo zimska krvodajalska akcija potekala od 27. do 29. januarja 2016 v Idriji. ■

Večina žensk se odzove vabilu na mamografijo

Od konca oktobra dalje ob Zdravstvenem domu v Idriji deluje mobilna enota programa DORA, ki ženskam med 50. in 69. letom starosti v okviru državnega presejalnega programa za raka dojke vsaki dve leti omogoča pregled dojke z mamografijo. Slikanje izvajajo sodelavci presejalnega programa DORA iz Onkološkega inštituta Ljubljana. Na slikanje v mobilno enoto DORA so pisno vabljeni tudi ženske iz občine Cerklje, ki za pregled ne potrebujejo napotnice osebnega zdravnika. Na presejalno slikanje v mobilni enoti v Idriji se lahko občanke Cerklje naročijo tudi same, in sicer po telefonu: 080 27 28, vsak dan od 9.00 do 12.00, ali elektronski pošti: dora@onko-i.si.

S presejalno mamografijo je mogoče odkriti začetne rakave spremembe, ko jih ženska ali njen zdravnik še ne moreta zatipati in znaki bolezni še niso vidni. Če raka odkrijejo zgodaj, je zdravljenje navadno zelo uspešno. Po prvih podatkih je odzivnost žensk z Idrijskega in Cerkljanskega na vabilo za vključitev v program DORA preko 80-odstotna. (Maja F. Trpin.) ■

Ob dnevu diabetesa

V Zdravstvenem domu Idrija so 19. novembra, ob svetovnem dnevu diabetesa, izvajali meritve krvnega sladkorja in krvnega tlaka. Meritev se je udeležilo 36 ljudi, starih od 30 do 85 let, ki so se o izmerjenih vrednostih posvetovali z zdravnico **Ano Ogrič Lapajne**, specialistko interne medicine. (Maja F. Trpin.) ■

Božični večer je sveti večer ...

Zoran Zornik, župnik

Drugačen je od drugih večerov v letu, ker ima svojo posebno vsebino. Sporoča nam, da je Bog postal človek, eden izmed nas. Svojo človeškost je začel v družini. Tako je Bog povzdignil družino, saj je sam hotel biti v družini, z mamo in atom. Zato tudi rečemo, da je božič praznik vsake družine.

Spominjam se svojih otroških let, kako smo praznovali božični večer. Popoldne smo v »hiši« postavljali jaslice. Nismo jih postavljali prej, kajti prej je bilo pričakovanje, bil je advent. Tudi mesta in vasi niso bile okrašene. Bili so drugačni časi... Tam čez mejo, v Italiji, je bilo v decembru že vse okrašeno in razsvetljeno. Kako se nam je zdelo imenitno...

Na sveti večer sta mama in ata poskrbela, da je bilo malo drugače. Saj sta nas vsak večer zbrala k molitvi, a ta večer je bilo slovesnejše. Ata je iz peči vzel žerjavico, nanjo dal suho oljko in po hiši je zadišalo. Ob molitvi rožnega venca smo šli za njima, za atom in mamo, po vseh prostorih hiše in v hlev k živini, da bo božji blagoslov v domu in pri živini. Potem smo šli k večerni maši, ki je bila v vaški cerkvi. Ko smo se vrnili domov, je mama pripravila čaj in štruklje, ki smo si jih privoščili le na sveti večer. Bili so tako praznično sladki, z orehovim nadevom. Ja, enkrat jih pa ni bilo... Mulci, sedem nas je bilo, smo nadev skrivaj pojedli, preden ga je mama zavila v testo. Tisti sveti večer je bil brez sladkih štrukljev. A bil je vseeno sveti večer...

Pa še enega svetega večera se rad spominjam. Bilo je na sveti večer leta 1988, ko sem s puško na rami stal na straži kot vojak JNA, tik ob obzidju farne cerkve, kamor je bilo seveda v tistem času vojaku strogo prepovedano vstopiti. Kako je žarelo nebo pri -15 stopinjah in kako prijetno toplo je bilo pri srcu, ko se je opolnoči oglasila pesem iz cerkve. Čeprav v albanščini, sem jo po melodiji poznal in božala je dušo in

srce: Sveta noč, blažena noč... Nisem bil zraven, a srce je prepevalo. Bil sem na straži, kakor pastirji pri ovcah na betlehemske poljanah, pod milim nebom, in sem čutil, da je nekaj svetega v zraku. Bil je sveti večer...

Danes december kliče po božičnem prazniku. Okrašeno in razsvetljeno je ves mesec. Dobri možje, kot so Miklavž, dedek Mraz, Božiček razveseljujejo ljudi. V zraku je čutiti prazničnost, božič se oglašja na TV in drugih medijih, adventne venčke izdeluje vsaka dobronamerna organizacija, najdemo ga skoraj v vsakem gospodinjstvu. Veliko veselje mi prinaša to vzdušje...

In si želim, da ob svetleče okrašeni novoletni smreki, ovcah, kravah in žuborečih potočkih po naših jaslicah ne bi spregledali bistva. Svetega večera ne delajo lučke, ovce in osliček. Tudi mi ni do božičnih daril, to je preveč ameriško. Darilo je sporočilo praznika, vse drugo je le nadomestek, ki polni praznino, če je veseli december v nas preglasil adventni čas.

Sveti večer je darilo neba. Jezus, učlovečeni Bog je med nami. Naznanjajo ga štiri sveče na adventnem vencu: Prva sporoča: Jezus je mir. Druga me vabi: veruj! Tretja nam oznanja: Bog je ljubezen. Četrta nas dviga iz strahov: zaupaj.

Človek potrebuje te štiri stvari. Zato vsem občanom ob praznikih iskreno želim: Mir v srcu, mir z bližnjimi, mir v naših družinah.

Vsakdo v nekaj veruje: v Boga, v človeka, v delo... Naj se uresniči!

Vsi hrepenimo po ljubezni: naj bo ljubezen med nami, po naših družinah, zaselkih, med vsemi kraji...

In naj nam upanje nikoli ne ugasne. Verjamem v dobroto in solidarnost Cerkljanov!

Vsem občanom voščim lepe praznike ter mir in dobro v letu 2016. ■

Na ogled tudi jaslice

Foto: Drago Kuralt

Cerkljanski rokodelci so ob koncu letošnjega leta pripravili razstavo svojih izdelkov, ki bo v Cerkljanskem muzeju odprta med 22. decembrom 2015 in 10. januarjem 2016. Tokrat je svoje izdelke postavilo na ogled preko dvajset ljubiteljskih mojstrov obdelave lesa, ki so od leta 2008 dalje povezani v rokodelskem društvu Drikle. Med izdelki na letošnji razstavi so tudi jaslice, ki jih je izdelal **Andrej Čelik** iz Cerknega (na fotografiji). Člani rokodelskega društva Drikle bodo veseli tudi obiska vseh ljubiteljev izdelkov iz lesa v nekdanji kašči Kofolove domačije, kjer je na ogled stalna pregledna prodajna razstava članov društva. (HPT) ■

Izdelovali adventne venčke

Foto: Črtomir Hadalin

Cerkljanski skavti so v soboto, 28. novembra, v župnijskem domu v Cerknem že tradicionalno organizirali delavnico, na kateri so skupaj z otroki s Cerkljanskega izdelovali adventne venčke. Prav lepo je bilo videti mlade skavte, kako z veseljem pomagajo otrokom pri spletnju venčkov. Vsak je svojega potem odnesel domov. Bolj spretni so jih naredili več. Te so v nedeljo po maši ponudili krajanom, ki jih sami doma niso mogli pripraviti. Tako so mladi doprinesli k adventnemu vzdušju po naših domovih. (ZZ) ■

Miklavž obdaril otroke

Foto: Bojana Štucin

Sveti Miklavž tudi letos ni pozabil obiskati otrok s Cerkljanskega. Dobrotnika s spremstvom so mnogi otroci skupaj s svojimi starši pričakali v župnijski cerkvi sv. Katarine v Otaležu, kjer je nastala tudi ta fotografija. Ker ni mogel obiskati vseh otrok naenkrat, je mnoge po domovih obdaril ponoči, medtem ko so spali. Obljubil je, da se k pridnim otrokom vrne tudi prihodnje leto. (BŠ) ■

Luč miru med nami

Foto: župnija Cerkno

Cerkljanski skavti so v teh dneh v Cerkno prinesli luč miru iz Betlehema, ki jo verniki najprej slovesno sprejmejo v župnijski cerkvi svete Ane, od koder se pri nedeljskih mašah širi po vseh župnijah Cerkljanske ter po mnogih domovih. Skavti bodo luč miru iz Betlehema ponesli tudi na vse pomembne ustanove v Cerknem. Poslanica letošnje luči miru iz Betlehema med drugim pravi: »Pomisli, ni vse odvisno samo od tvoje moči. Pomembno je, da je tvoje dejanje dejanje ljubezni. To šteje, to greje.« (ZZ) ■

Praznično z Društvom prijateljev mladine

Alenka Lahajnar

Foto: Bojan Tavčar

Društvo prijateljev mladine Cerklje ob Kopu tudi letos ni pozabilo na najmlajše. V okviru Veselega decembra v organizaciji ZPM Idrija in krajevnih skupnosti v občini Cerklje ob Kopu je že organiziralo prihod **dedka Mraza v Otaležu, Novakih in Šebreljah**. Mlade nadobudneže bo dobri mož 23. decembra obiskal tudi v Cerklju ob Kopu.

V teh dneh društvo v Cerklju ob Kopu pripravlja še delavnico izdelovanja okrasov za smrečico in tržnico pustnih oblačil. V letošnjem veselem decembru Društvo prijateljev mladine Cerklje ob Kopu zaokroža prvo leto svojega delovanja. V društvu so ponosni, da se njihovih dogodkov, namenjenih aktivnemu preživljanju prostega časa, pridobivanju novega znanja in druženju, udeležuje vedno več otrok. Skupno so v

letošnjem letu pripravili enajst delavnic, od prve pomoči za najmlajše, do izrezovanja strašljivih buč in gibalno-plesnih delavnic. Sodelovali so pri vseslovenskem projektu 'Božiček za 1 dan' ter skupaj z Rodom aragonitnih ježkov Cerklje ob Kopu pri zbiranju pomoči za begunce. V teh dneh že pripravljajo program za čas zimskih počitnic. ■

Tudi letos bodo obdarili upokoјence

Tanja Tominec

Območno združenje Rdečega križa bo decembra in januarja v družbi prostovoljk obiskalo in obdarilo dvajset upokoјencev iz Cerknega in okolice. Nakup ozimnice za sto socialno šibkejših družin in posameznikov je Rdečemu križu omogočil koncern Kolektor Group.

Območno združenje Rdečega križa je starejše razveselilo že ob koncu novembra, ko je petim starostnikom iz občin Idrija in Cerklje ob Kopu omogočilo letovanje na Debelem Rtiču. Med jesenskimi počitnicami so v okviru akcije Rdečega križa letovali otroci iz Cerknega in Črnega Vrha.

Idrijski Rdeči križ se je aktivno vključil tudi v pomoč migrantom. Skupaj z ZPM Idrija in

Mladinskim centrom Idrija je organiziral humanitarni akciji, v katerih so zbrali 150 paketov hrane, odej, oblačil in obutve. Prostovoljci in člani ekipe prve pomoči so pomagali tudi v begunskih centrih v Brežicah in Dobovi ter namestitvenem centru Vrhnika.

Rdeči križ iz Idrije vsem podpornikom, partnerjem in občanom vošči lepe praznike in se zahvaljuje za sodelovanje. ■

Foto: Jan Čermelj

V pričakovanju novega leta

Matjaž Kosmač

V Cerklju ob Kopu tudi letos pripravljajo že tradicionalni silvestrovanji v restavraciji Hotela Cerklje ob Kopu in idilični restavraciji Alpska perla na vrhu smučišča.

V Hotelu zagotavljajo, da so za goste, ki bodo v njihovih restavracijah preživeli najdaljšo noč v letu, pripravili vrhunsko kulinarčno ponudbo. Ta bo združevala trende v kulinariki in hkrati ohranjala lokalni pridihi. Za obiskovalce pripravljajo tudi zabavo ob živi glasbi.

S plesom, ki bo popestril zadnje ure starega, bodo v cerkljanskem hotelu vstopili tudi v novo leto. V soboto, 2. januarja, pripravljajo novoletni ples z znano glasbeno zasedbo Strmina. ■

Foto: Jan Čermelj

Društvo vabi k sodelovanju

Društvo prijateljev mladine Cerklje ob Kopu v svoje vrste vabi prostovoljce, ki vas zanima delo v društvu. Vabljeni na sestanke društva, ki potekajo vsako prvo sredo v mesecu ob 18. uri, v Večnamenskem centru Cerklje ob Kopu.

Vse občane vabijo, da namenite 0,5 % dohodnine za programe ZPM Idrija in tako tudi DPM Cerklje ob Kopu (DŠ: SI20758383).

KOLEDAR DOGODKOV

C.M.A.K.-ov štant
Gabrijelov vrt, Cerklje ob Kopu
21. – 27. december 2015

Delavnica izdelovanja okrasov
Večnamenski center Cerklje ob Kopu
22. december 2015, ob 16.00

Razstava rokodelskega društva Drikle
Cerkljanski muzej, Cerklje ob Kopu
22. december 2015 – 10. januar 2016
Urnik razstave: vsak dan, razen 1. 1. 2016, od 10.00 – 13.00 in od 14.00 – 18.00, na silvestrovo do 15. ure.

Intuitivna pripoved (razstava)
C.M.A.K., Cerklje ob Kopu
22. december 2015 – 12. januar 2016

Tržnica pustnih oblačil
Večnamenski center Cerklje ob Kopu
23. december 2015, od 10.00–12.00

Prihod dedka Mraza
Cerklje ob Kopu
23. december 2015, ob 17.00

Božično-novoletna kmečka tržnica
Gabrijelov vrt, Cerklje ob Kopu
24. december 2015, od 8.00–12.00

Koncert Pihalnega orkestra Cerklje ob Kopu
Osnovna šola Cerklje ob Kopu
25. in 26. december 2015, ob 19.00

Naredi igračko za mačko
C.M.A.K., Cerklje ob Kopu
27. december 2015

Novoletni Žiu Žau: DJ Shurbe & DJ Checkman
Gabrijel, Cerklje ob Kopu
31. december 2015 ob 20.00

Kmečka tržnica
Gabrijelov vrt, Cerklje ob Kopu
9. januar 2016, od 8.00–12.00

Kmečka tržnica
Gabrijelov vrt, Cerklje ob Kopu
18. januar 2016, od 8.00–12.00

Se še spomnite okusa ajdove bûdle?

Polona Kavčič

Poleg orehove, slane čebulne potice, ocvirkovce, zeljševke, pa tiste z nadevom iz suhega sadja in medu se je v preteklosti tudi na Cerkljanskem pripravljaj pisan ajdov kruh.

Potica z orehovim nadevom je bila v preteklosti pogosto tudi večkrat nedosegljiv ideal, tako jo je ob praznikih nadomestil predvsem pisani kruh, ki ga na Cerkljanskem poimenujemo ajdova bûdle.

Ajdovo bûdle, ki je z različnimi barvami testa (pšeničnega, ajdovega, koruznega) ponazarjala podobo praznične potice, poznajo le še starejši ljudje. Zanj so zamesili belo vzhajano testo kot za potico. Posebej so oparili ajdovo moko. Med ohlajeno moko so dodali vzhajan kvas. Vzhajano belo testo so razvaljali in nanj namazali plast testa iz ajdove moke (razmerje 2/3 bele moke, 1/3 ajdove moke). Ajdovi moki so včasih za bolj okusen in slan nadev dodali orehe, lahko tudi orehe in čebulo (nadev za

slano čebulno potico). Testo so zvili kot potico.

Ajdovi moki so dodajali tudi ocvirke. V tem primeru so testo naredili redkejše, kot za šarkelj. Temu so ravno tako rekli ajdova budla ali vlita wacviérkajca (vlita ocvirkovica). Glede na pričevanja se je pojavljalo več različic. Lahko bi rekli, da je imela vsaka vas svojo ajdovo bûdle. V Zakrižu so pripravljali ajdovo budle z orehi. V Labinjah s slanim nadevom iz orehov in čebule. V Zakojci so v testo dodajali tudi posušeno grozdje. Tudi ne moremo določiti točnega recepta, saj so gospodinje sestavine odmerile po občutku in glede na željo po ustvarjanju določenega okusa.

Foto: Bojan Tavčar

Za zanimivost naj omenimo, da je bûdle ali budla ime, s katero se poimenuje več različnih jedi. V Baški grapo pod imenom budla poznajo jed iz ajdove in bele moke ter zaseke. Zmeša se ajdovo in belo moko, zaseko pa raztopi. Iz moke, tople zaseke, soli, vzhajanega

Bûdle v obliki hlebca so pripravljali za božič, bolj pogosto pa za veliko noč. Poznana je tudi pod drugimi imeni: ta pisana pajtica ali bila žila. V belo testo so včasih namesto ajdovega zavili plast koruznega testa ali pa dodali oboje.

kvasa in toplega mleka ali vode se naredi redko testo, da se ga v pekač lahko vlije. Ko se testo dvigne, se ga peče kot kruh (eno uro). Gospodinje so jo pripravljale ob pustu. V Posočju budle poimenujejo koruzne cmoke z rozinami.

SESTAVINE:

- 1 kg pšenične moke
- 0,5 kg ajdove moke
- 6 dag kvasa
- čebulo, orehe
- sol, poper

POSTOPEK:

Poparimo ajdovo moko. Ko se ohladi, dodamo vzhajan kvas. Zamesimo belo vzhajano testo. Ko je belo testo dovolj vzhajano, ga razvaljamo. Nato po vrhu razvaljamo še ajdovo testo ter dodamo nadev. Glavni sestavini nadeva so v tem primeru orehi in čebula. Na olju se popraži veliko količino čebule, vendar le toliko, da malo porumeni. Popraženo čebulo se doda zmletim orehom in vse skupaj dobro premeša, popopra in osoli. Zavije se kot potica in da še enkrat vzhajat.

Želeli smo spomniti na pozabljeno jed, ki je danes ni moč okusiti, saj je izginila iz naših jedilnikov. Za to priložnost jo je v krušni peči spekla **Ivanka Prezelj** iz Zakriža, po načinu kot jo je pripravljala njena mama, iz ajdove in pšenične moke s slanim nadevom iz orehov in čebule.

Drage none in gospodinje! Z mislijo, da smo vam priklicali tiste okuse in spomine na vaše otroštvo ter vas mogoče spodbudili, da ponovno zamesite testo za ajdovo bûdle po receptu vaše mame, vam želimo: **Dober tek!**

Kupujemo lokalno

Polona Kavčič

Foto: arhiv KGZ Idrija

Foto: Tadej Rupnik

Foto: Naturalina

Krvavice

Idrijske krvavice so izdelane iz mesa svinjskih glav in krvi, z dodatki, kot so: riž, ješprenj in začimbe. Krvavice imajo prijeten aromatičen vonj. Pred uporabo je potrebno krvavice popeči. Poleg krvavic lahko za prilogo pripravite krompir, kislo zelje ali repo. **Ponudnik:** : KGZ Idrija, Vojkova ulica 2, 5280 Idrija **Kje lahko izdelek kupimo?** Idrijske krvavice lahko dobite v vseh trgovinah KGZ Idrija, v blagovnici in v trgovini Fama v Cerknem ter vseh lokalnih trgovinah Mercator.

Mešani piškoti

Na Kalu v Idrijskih Krnicah Alojzija Strel, Ognška Lojzka, ki prihaja s Cerkljanskega, pripravlja kruh iz krušne peči, potice in drobno pecivo. Največ peče po naročilu za posebne priložnosti, poroke, rojstne dneve in obletnice. Lično in okusno pecivo je izdelano ročno. **Ponudnik:** Kmetija Na Kalu, Alojzija Strel, Idrijske Krnice 35, 5281 Spodnja Idrija; nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji, M: 051 371 085. **Kje lahko izdelek kupimo?** Kmetija Na Kalu, Alojzija Strel, Idrijske Krnice 35, 5281 Spodnja Idrija; nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji, M: 051 371 085.

Kakavova rožica za telo in naravno oljčno milo

Kakavova rožica z nerafiniranim kakavovim maslom ščiti kožo, jo mehča, krepi njeno obrambno sposobnost ter ji daje prožnost in poln zdrav videz. Naravno oljčno milo je izdelano po klasičnem hladnem postopku iz naravnih sestavin. **Količina:** Kakavova rožica: 50 g, oljčno milo: 100 g **Ponudnik:** Naturalina, Borut Troha s.p., Idrija M: 041 574 049 (Vanja) **Kje lahko izdelek kupimo?** Občasno na pokriti tržnici v Idriji in na tržnici v Cerknem ter v blagovnici v Cerknem.

Peleti

Peleti postajajo vedno bolj priljubljena oblika ogrevanja. Pri izbiri moramo biti pozorni na kakovost, saj ta zelo vpliva na učinkovitost in vzdrževanje kurilnega sistema. LESGAL proizvaja bukove pelete slovenskega porekla in kakovostnega razreda A1. Pelete so testirali na Gozdarskem inštitutu Slovenije. **Pakiranje:** vreča (15 kg) / paleta (70 vreč) **Ponudnik:** LESGAL Branko Ambrožič s.p., Planina pri Cerknem 29a, Cerkno / podružnica: Sovodenj 4, Sovodenj M: 041 214 466 ali 041 619 537 **Kje lahko izdelek kupimo?** Pri ponudniku po predhodnem naročilu. Možna je tudi dostava na dom.